

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 4
Sausis-January 24, 1975

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas Fordas kovai su ūkine krize pasiūlė sumažinti pajamų mokesčius 1974 m. 12 bil. dol., arba 12% kiekvienam mokesčiui, bet nedaugiau kaip 1000 dol. ir 1975 m. — 16,5 bil. dol., daugiau sumažinant pajamų mokesčius mažai ir vidutiniškai uždirbantiems. Investavimo kreditai prekybininkam siūlomi pakelti nuo 7% iki 12%, korporacijų pajamų mokesčiai sumažinti nuo 48% iki 42%. Už kiekvieną importuojamo aliejaus statinę siūlo imti 3 dol. ir viduje pagaminamo — 2 dol. mokesčių. Kongresas prezidento planą priėmė stantūriai, bet sukelė opoziciją prieš mokesčius aliejui.

Sov. S-ga pranešė nutraukianti su JAV 1972 m. sudarytą prekybos sutartį neva dėl JAV kongreso reikalavimų palengvinti Sov. Sąjungos piliečių emigraciją. Kovoję už emigracijos varžtų sušvelninimą senatoriai yra įsitikinę, kad sutartis buvo nutraukta dėl to, kad kongresas prekybos su Sov. S-ga plėsti paskyrė tik 300 mil. dol. ketveriems metams, tuo tarpu kai Sov. S-ga tikėjosi gauti bent 1 bil. dol.

JAV ir V. Europos kariniai žinovai pripažįsta, kad užėmimas jėga Art. Rytų aliejiaus šaltinių kariniu požiūriu yra įvykdomas, tačiau toks žygis politiniui atžvilgiu būtų katastrofiškas.

JAV pardavė Saudi Arabijai 60 F-5 naikintuvų už 750 mil. dol. ir įsipareigojo apmokyti lakūnus ir aprūpinti lėktuvus atsarginėmis dalimis.

JAV jung. štabų v-kas gen. George G. Brown teigimu Sov. S-ga savo strateginių raketų skaičiumi ir jų išmetamųjų sprogalų svoriu pralenkia JAV.

JAV senatorius William Proxmire tvirtina, kad Amerikos aliejaus bendrovės nesutiko pasirašyti su Pentagonu sutarčių dėl aliejaus tiekimo, kai iš jų buvo pagal įstatymą pareikalauta paskelbti bendrovių išlaidas ir laikyti nustatytą atskaitomybės reikalavimų.

JAV karo aviacija parinko General Dynamics korporaciją pagaminti jai 650 YF-16 naikintuvų. Tikimasi, kad iš viso įvairiom valstybėms bus galima parduoti apie 3000 tokių lėktuvų.

JAV gynybos sekr. James Schlesinger pareiškė kongresui, kad Sov. S-ga pradėjo išdestyti dvi naujas tarpkontinentines raketąs, ginkluotas daugeliu galvų.

JAV valst. departamentas pareiškė, kad JAV esančios laisvos nesilaikyti Paryžiuje pasirašytos su Š. Vietnamu paliaubų sutarties, nes Š. Vietnamas tos sutarties jau senai nesilaiko.

Pentagonas patvirtino, kad neginkluoti JAV lėktuvai žvalgo P. Vietnamą ir Kambodiją.

JAV atstovų rūmų demokratų partijos nariai nutarė panaikinti 45 metus įvairiais vardais veikusių saugumo komitetą, tyrusį komunistų ir kt. priešvalstybinių organizacijų veiklą.

Buvę senatoriai Fred R. Harris ir Eugene McCarthy pasiskelbė kandidatuosią į JAV prezidentus, pirmasis demokratų partijos vardu, o antrasis — kaip nepriklausomas.

Prezidentas Fordas paskyrė nauju teisingumo sekretoriumi Chicago's univ. prezidentą Edward H. Levi, nauju transportacijos sekretoriumi Philadelphia's advokatą negrą William T. Coleman ir nauju pasiuntiniu Britanijai atsistatydinusi Nixono teis. sekr. Elliot L. Richardson.

LB MEMORANDUMAS VALSTYBĖS DEPARTAMENTUI

Jau kelinti metai JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba artimai šeka JAV valdžios įstaičių išleidžiamus žemėlapius ir atitaisinėja juose pasireiškiančias klaidas, nenuoseklumus ir prieštaravimus JAV nusistatymui nepripažinti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Nors keletą metų yra per trumpas laiko tarpas šios akcijos sėkmingumui pilnai įvertinti, tenka tačiau džiaugtis net keliais atvejais pastabų (disclaimers) į žemėlapius sugrąžinimu. Šiomis pastabomis informuojama, jog JAV nepripažįstančios Pabaltijo valstybių į Sov. Sąjungos inkorporacijos.

1974 gruodžio 14 JAV LB Krašto valdybos ryšininkas su Valstybės departamentu Algimantas Gureckas per Pabaltijo valstybių skyriaus viršininką William S. Shepard įteikė memorandumą, liečiantį naujai išleistą JAV diplomatinės tarnybos postų ir jurisdikcijos (U.S. Foreign Service Posts and Dept. of State Jurisdictions) žemėlapi. Memorandume JAV LB Krašto valdybos vardu dėkojama už esančią pastabą, jog "JAV-ės nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į Sov. Sąjungą". Apgailestaujama, kad

kitose žemėlapių detalėse nusistatymas nėra pristatomas pilnai ir nuosekliai. Atkreipiamas dėmesys į trūkumus ir LB vardu prašoma šių pataisų:

1. Naujose žemėlapių laidose Pabaltijo valstybės privalo būti atžymėtos pačiame žemėlapyje, panašiai kaip atžymimos kitos valstybės ir dauguma teritorijų bei kolonijų;

2. Pabaltijo valstybės įtrauktinos į žemėlapyje dedamą Valstybės departamentu jurisdikcijų lentelę kaip valstybės, įeinančios į Europos Reikalų Biurą;

3. Pabaltijo valstybės atžymėtos 1940 metų, o ne 1937 metų sienose. Dabartiniu atžymėjimu Vilniaus kraštas priskirtas Lenkijai, o ne Lietuvai. Siūloma naudotis 1940 metų siena, kuri legalizuota 1945 rugpjūčio 16 lenkų-sovietų sutartimi ir kurios teisėtumo nekvestionuojanti jokia kita valstybė.

Pokalbio su W. Shepard metu Alg. Gureckas plačiau jį supažindino su LB organizacija ir jos veikla. Apgailestauta ir atsiprašyta už kai kurių lietuvių organizacijų atstovų Valstybės departamentu pareigūnams mestus nepagrįstus kaltinimus ir grasinimus, šimui Kudirkai ir jo

šeimai vykstant į JAV-es. Pabaltijo skyriaus viršininkas domėjosi lietuvių amerikiečių nuomone dėl detente politikos, javų eksporto ir investavimo į sovietų pramonę. Į jo bandymus pateisinti žemėlapyje esančius netikslumus A. Gurecko pastebėta, kad JAV pripažįstamas ir pabrėžiamas Lietuvos valstybingumas pristabdo rusų kolonizaciją Lietuvoje. Rusų bijoma įsikurti ten, iš kur viena dieną gali tekti kraustytis.

Iš pusantros valandos trukusio pokalbio susidarė bendras įspūdis, kad W. Shepard žinios apie Lietuvą, jos rezistencinį judėjimą ir ten vykstantį žmogaus teisių paneigimą esančios gan ribotos. Jo esama pirmoje eilėje eksperto Vengrijos klausimuose, kur jam teko kurį laiką darbuotis JAV ambasadoje. Mūsų veiksmų pareiga jį kuo daugiau informuoti.

Didžiausio palankumo W. Shepard parodė liečiant ne Lietuvos valstybingumo, bet žmogiškuosius aspektus. Ypač parodytas dėmesys ir pažadėta talka išskirtų šeimų sujungimo klausimu, jom išgaunant sovietų leidimą išvykti į JAV-es.

LB Inf.

Los Angeles, Calif., Simą Kudirką lydi į vėliavų pakelimą. Iš k. J. Daumanto šaulių kuopos pirm. K. Karuža, Simas Kudirka, Liet. gen. konsulas dr. J.J. Bielskis ir vyr. skaut. inž. V. Vidugiris. Nuotr. P. Jasiukonio

JAV senato respublikonų partijos konferencijos pirmininku išrinktas Nebraskos konservatyvus senatorius Carl T. Curtis.

JT gen. sekr. Kurt Waldheim leido P. Vietnamo Vietkongo vyriausybei atidaryti savo įstaigą JT būstinėje Ženevoje.

J. GLIAUDA — VĖL DRAUGO LAUREATAS

Chicagoj sausio 12 posėdžiavo Draugo romano konkurso sprendėjų komisija. Pirmininkavo rašyt. Vincas Ramonas, sekretoriaus pareigą atliko rašyt. Danutė Brazytė-Bindokienė, nariai — rašyt. Nijolė Jankutė-Užubalienė, kritikai Povilas Gaučys ir Pranas Razminas.

Iš septynių rankraščių balsų dauguma atrinktas romanas "Pagairė". Atidarius voką, paaiškėjo, kad autorius yra rašyt. Jurgis Gliuda. Jis iki šiol laimėjo jau penkis Draugo romano konkursus. Autorius yra laimėjęs ir kitokių literatūros premijų bei išleides nemaža knygų. Šios premijos įteikimo iškilmės bus balandžio 6 Jaunimo Centro salėj, Chicagoj.

Egiptas reikalauja, kad Izraelis grąžintų jam strateginius Mitla ir Gidi perėjimus centriname Sinajuje ir Abu Rudeis aliejaus šaltinius.

Prancūzija, norėdama pagerinti skolinimosi būklę importuojamam aliejui apmokėti, pirmoji keturgubai pakėlė jos turimo aukso rezervų vertę nuo 42.22 iki 170.4 dol. už unciją.

Indija pripažino Palestinos išlaisvinimo organizacijos atstovui diplomatinį statusą.

Libano spauda tvirtina, kad Irano šachas Rihza Pahlevi pažadėjo Izraelį atpūpinti aliejumi, jei Izraelis grąžintų Egiptui Abu Rudeis aliejaus šaltinius.

Danijos parlamento rinkimuose valdančioji min. pirm. Paul Hartling liberalų partija vietoje turėtų 22 atstovų išrinko 42, tačiau parlamento daugumos neturi.

Kanados spaudoje ir intelektualų sluoksniuose pagyvėjo kova atsipalaiduoti nuo Amerikos kultūrinės įtakos ir sukurti savo tautinę kultūrą.

Čilės vyriausybė leido išvykti į Rumuniją buv. prezidento Alende vyriausybės užs. reik. ir teisingumo ministeriam, o kitiems 260 Allende šalininkams — į Meksiką.

Valery Chalidze ir Pavel Litvinov NYT laišku kreipėsi į organizacijas, mokslininkus ir atskirus asmenis užtarti Sov. S-goje kalinamą Amnesty International narį biologą Sergei Kovaliev.

Marija Joffe, komunistų aktyvistė, praleidusi 26 metus įvairiose sovietų koncentracijos stovyklose ir 1927 nusižudžiusio Trockio šalininko Adolfo Joffes žmona, atvyko į Izraelį.

Tadžigistano krautuvės vedėjas Maskvoje Michail Levijev už ekonomines sukybes buvo nuteistas mirties bausme. Aukšč. teismas jo prašymą pasigailėti atmetė. Žydų aktyvistai Maskvoje dėl to nieko nedaro, nors nuteistas yra žydas.

Libano maronitų Bažnyčios patriarchas Paul kardinolas Meouchi mirė sulaukęs 81 m. amžiaus.

V. Vokietija susekė komunistinių šnipų organizaciją Stuttgarte, rinkusią žinias apie čia veikusią International Business Machine korporaciją. 9 asmenys buvo areštuoti, jų tarpe ir vienas tos korporacijos tarnautojas.

Prancūzijos komunistų partijos vadą Georges Marchais ištiko širdies ataka.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Partijoje

Kaip kasmet, taip ir šių metų pradžioje Kremlius ir jo statiniai Vilniuje išleido atsišaukimus į "didvyriškąją darbininkų klasę, šlovingąją kolūkinę valstietiją, liaudies inteligentiją", kad įsijungtų į "socialistinių lenktyniavimą" ir daugiau gamintų, geriau gamintų ir pigiau gamintų.

Kadangi sovietinėje sistemoje faktiškai partija yra vienintelis darbdavys, tai lengva suprasti, kad darbdavio ir dargi tokio, kuris draudžia darbininkams streikuoti ir visas darbo bei atlyginimo sąlygas nustato savivališkai, kad tokio darbdavio kvietimas daugiau, geriau, pigiau gaminti negali susilaukti darbininkų dėmesio. Užtat partija, išleidusi atsišaukimą, pasirūpina, kad dirbtuvėse, gamyklose, kolchozuose įvyktų mitingai, kuriuose partijos ir komso-molo samdiniai stengiasi iš dirbančiųjų išgauti vadinamus socialistinius įsipareigojimus.

Todėl ir 1975 pradžia okup. Lietuvoj yra darbo žmonių prievartavimui skirta. Būdinga, šioje prievartavimo akcijoje okup. Lietuvos darbo žmonėms pavyzdžiui statomi Maskvos Lichačiovo ar Leningrado Kirovo fabriklų įsipareigojimai. Toje prievartavimo akcijoje labai aktyvi sovietinė spauda, radijas, televizija.

Sausio 3 okup. Lietuvos partija ir vyriausybė "apsvarstė priemones, kaip daugiau sukaupti, išvežti organinių trąšų ir kaip geriau jas naudoti". Esą "šiuo metu mėšlidėse ir srutų duobėse, taip pat daugelyje fermų ir prie jų yra daug mėšlo ir srutų, kurias reikia išvežti į laukus." Sako, kad toks krašto vyriausios valdžios susimėšlinimas ir to dalyko nepalikimas žemės ūkio specialistams tvarkyti nėra nepasitikejimas jiems, o jų apsaugai nuo eventualaus Kremliaus apkaltinimo jų sabotažu.

Ūkyje

Kai kurie kolchozai savo kolchozininkų ir tarnautojų darbui atlyginti įsiveda taškų sistemą. Taškais vertinamas pats atitinkamas darbas, jo sudėtingumas, kokybė, dirbančiojo stažas, drausmė, išsilavinimas, dalyvavimas gamyboje. Viso net 10 darbo ir dirbančiojo atžvilgių. Kas visais atžvilgiais surenka tik 70 taškų, tam mokama I kategorijos atlyginimo normomis; surenkęs nuo 71 iki 100 taškų, gauna atlyginimą II kategorijos normomis; nuo 101 iki 120 taškų — III kategorijos; 121-140 taškų — IV kategorijos; 141-160 taškų — V kategorijos ir kas surenka per 160 taškų, tas gauna VI kategorijos atlyginimo normas. Atlyginimas mokamas už darbo valandas. Šiaip surūšiuotas valandinis atlyginimas turėtų pakęsti lig šiol visuotinai praktikuojamą akordinį arba vienetinį ("piecwork") atlyginimą.

Iki šių metų pradžios okup. Lietuvoj dar tik vienuolikos kolchozų gyventojai jau visiškai perkelti į kolchozines gyvenvietes ir buvusios ūkininkų sodybos likviduotos. Iš viso į kolchozines gyvenvietes jau perkelta apie 36,000 kolchozininkų šeimų.

Kaune-Vilijampolėje įrengtas upių laivybos uostas ir laivų remonto dirbtuvės. Remontuojami laivai automatu iškėlimi į krantą.

Švietimo srityje

Šiais metais numatoma daugiau dėmesio skirti "mokytojo darbo vietos įrengimam: demonstravimo stalams, kodos-

Japonijos min. pirmininkas Miki išsiuntė pasiuntinius į Maskvą ir Pekiną ir siekia pasirašyti oficialią taikos sutartį su šiais kraštais.

Portugalija ir Angolos trys išlaisvinimo organizacijos pasirašė sutartį, pagal kurią Angolai bus suteikta nepriklausomybė.

Kinija nesutinka leisti steigti Amerikos žinių agentūrom savo įstaigų tol, kol JAV pripažins Taiwano vyriausybę.

(nukelta į 2 psl.)

kopam, distancinio valdymo pultam". Numatyta pastatyti bendrojo lavinimo mokyklom naujų patalpų 26,500 vietų ir kaimo mokyklų mokytojam 210 butų. Kaimo mokyklom tinkamų patalpų numatoma pastatyti tik apie 1980 metus. Mokyklų patalpų trūksta ir miestuose. Pagal planą iki 1980 pastatytos naujos miestų mokyklom patalpos antros pamainos pamokas lankančių mokinių skaičių tik perpus sumažins, bet visų mokinių į vieną pamainą dar vis tiek dėl patalpų stokos negalės sutalpinti.

↗ Bendrojo lavinimo mokyklose suaugusiems vakarais ir neakivaizdiniu būdu 1974/75 m.m. mokosi 64,000. Tas rodo, kad sovietinė propaganda apie visuotinį vidurinį mokslą yra tuščias čiašpalas.

Kultūros srityje

Vilniuje prie naujųjų operos ir baletu teatro rūmų gruodžio 31 atidengtas dainininkui Kiprui Petrauskui paminklas. Skulptoriaus G. Jokūbonio sukurta figūrinė skulptūra.

Panevėžio dramos teatro aktoriumi Donatui Banioniumi suteiktas Sovietų Sąjungos liaudies artistas garbės vardas.

Sausio 6 Vilniuje įvyko penktoji kraštytvyzios paroda, kurioj buvę apie 400 eksponatų, žinoma, daugiausia tokių, kurie susiję su sovietinės kariuomenės žygiavimu per Lietuvą II pasaulinio karo metu. Mokytojas J. Šliavas pateikė etnografinės medžiagos apie šiaurinės Lietuvos lygumas.

Rusiniams ir ateistinio srityje

Klaipėdos rajono mokyklų metodinių ratelių vadovai lankėsi Gargždų IX-C klasėj ir stebėjo "politinformacijos valandėlę", kurios metu devintokai pasakojo apie Brežnevo susitikimą su prezidentu Fordu Vladivostoke, apie Brežnevo lankymąsi Prancūzijoje ir Mongolijoje.

Adutiškio vidurinės mokyklos mokiniai, praktiškai įsisavinę "ir platus gimtasis mūsų kraštas" temą, lankėsi Gudijos Komajaus mokykloje ir jos mokiniams (žinoma, rusiškai) pasakojo apie Lietuvą, deklamavo "broliškų tautų poeziją", šoko liaudies šokius.

Druskininkų 2-os vidurinės mokyklos pionierių draugovei suteiktas Agadilo Suchonbajevio vardas.

Okup. Lietuvos aukščiausio sovieto prezidentumas už gerą tarnybą yra atžymėjęs Jevgenij Artamonovą, Aleksandrą Patašenką, Ivaną Stefanovičių.

Mokslinės ateistinės propagandos koordinavimo taryba aptarė ateistinio auklėjimo darbą ir numatė daugiau dėmesio skirti ateizmo propagavimui kolektyvuose, spaudoje, televizijoje, per radiją; populiariom liaudies tradicijom suteikti ateistinį pobūdį; efektingiau panaudoti planetariumą; ruošti daugiau ir geresnių ateistinės propagandos kadru.

Gruodžio 30 Vilniaus Tauro kalne naujame name pradėjo veikti civilinės metrikacijos biuras pagal "populiarias liaudies tradicijas": metrikacijos salė su vitražais, su vargonais.

-0-

Sovietinės tiesos, kurių nežinodamas ir kuriomis nesinaudodamas, žmogus, atėjęs į protą, negalėtų gyventi: pirma — "blatas", tai yra visur ir visada spausiti sau naudos, arba paprasčiau — imti; antra — biurokratizmas, kuriame net ir KGB pasiklysta; trečia — konformizmas, kuriam nė partiečiai neatstipiria; ketvirta — turgaus spekulianto sąžinė. "Blato" populiarią liudija tokia sovietinė kariatūra: du Kalėdų seneliai, arba, kaip sovietai vadina, Seniai Šalčiai, numetę savo tuščius maišus dovanoms, žiūri į tretįjį, smagiai žingsniuojantį su dideliu pilnu dovanų maišu ant pečių. Apačioj paveikslu parašas:

— Dabar tu pats matai, ką reiškia "blatas".

VLIKO INFORMACIJŲ ORGANIZAVIMAS, PARUOŠIMAS IR PLATINIMAS

VLIKO VICEPIRMININKO JUOZO AUDĖNO PRANEŠIMAS
VLIKO SEIMUI 1974 GRUODŽIO 7 BOSTONE

2

Informacijų efektingumas

Teikiant informacijas, tenka stebėti, kaip jos atsiliepieja ten, kam ir kur jos skiriamos. Pagal tai galima spręsti apie informacijų naudingumą ir efektingumą. Kai, pavyzdžiui, 1970 iš Filipinų buvo pradėtos Vliko transliacijos Sibiro lietuviams, ilgai nesulaukėm jokio atgarsio. Bet atėjo labai džiuginančios žinios, kad lietuviai transliacijas seka, girdi, noriai klausosi ir net iš džiaugsmo pravirksta, išgirde lietuvišką žodį, muziką arba maldą. Buvo atsiliepta, kad tremtinių vaikai iš tų programų mokosi lietuvių kalbos ir kitų dalykų.

Iš okupuotos Lietuvos sulaukėm gražių atsiliepimų ir priekaištų. Priekaištaujama, kad savo programose nepasmerkiam okupanto darbų ir jo užmačių, nukreiptų prieš žmogaus laisvę, persekiojimų, teismų ir rusų kultūros bei kalbos brukimo.

Kalbėdami į pavergtus lietuvius, turim prisitaikyti prie to krašto, iš kurio kalbama, oficialios politikos, vedamos Sovietų Sąjungos atžvilgiu, kuri juo toliau, juo labiau sveklinama. Be to, akiplėšiški sovietinių diplomatų dėl menkiausių dalykų, kurie sovietams užkliūva, sostinėse daro triukšmingus demaršus. Todėl kraštai, iš kur mum yra leista naudotis radijo stotimis, daro tam tikrus suvaržymus. Visa tai, kas perduodama apie laisvųjų lietuvių veiklą ir gyvenimą, apie mūsų pastangas Lietuvos laisvei atgauti ir ką apie Lietuvą ir lietuvius rašo svetimoji spauda, mes galim transliuoti nevaržomai.

Ir vis dėlto susilaukiam gana stiprių puolimų iš bolševikų spaudos — tiek rusų, tiek lietuvių kalba. Ypatingai jie mūsų transliacijas kaltina tuo, kad jos labai gadinančios komunistiškai auklėjamą jaunimą, kuris labai greitai persiima „buržuaziškai nacionalistinėmis“ idėjomis. Atsiminkim Romo Kalantos laidojimą ir jaunimo demonstracijas Kaune. Štai ir paskutinis pavyzdys, kurį aptikome. Albertas Laurinčiukas savo redaguojamam Tiesos dienrašty 1974 lapkričio 6 apie mus rašė taip: „Purvinomis diversijomis užsiiminėja lietuviškieji buržuaziniai nacio-

nalistai. Jie tarnauja antikomunizmui. Todėl mūsų propagandos užsieniui pobūdis turi būti tik puolimas“. Aišku, gerbiamieji, kad ir mes turim pulti. Eltos teikiamosios informacijos spausdinamos laikraščiuose ir perduodamos per radiją. Dėkui spaudai ir radijo programų vedėjams, kad pamini, iš kur žinios paimtos. Jei kas naudojasi mūsų suteiktomis žiniomis ir nenurodydamas, iš kur jos paimtos, mes vis dėlto suprantam, kad jos vertnamos.

Malonu pabrėžti, kad prel. Vinco Mincevičiaus redaguojamas ir leidžiamas italų kalba Eltos biuletenis turi ypatingai didelį pasisekimą. Italijos spauda dažnai ima iš jo žinias ir deda dargi su savo komentarais. Šveicarijos, Belgijos ir kartais Prancūzijos spauda naudojasi tomis žiniomis.

Prancūzų kalba leidžiamoji Birutės Veniskuvienės redaguojami Elta didesnį pasisekimą turi bibliotekose, valdžios ir mokslo įstaigose. Ypatingai svarbu tai, kad yra nemažas šio biuletenio pareikalavimas Afrikos kontinento naujose valstybėse, buvusiose Prancūzijos kolonijose. Vienas žymus Paryžiaus dienraštis paskelbė Eltos ilgą

straipsnį, visai nenurodydamas, iš kur jis paimtas. Dėl to straipsnio sovietų ambasadorius Paryžiu įteikė Prancūzijos užsienio reikalų ministerijai protesto notą.

New Yorke anglų kalba leidžiamo Eltos biuletenio žinios kartas nuo karto patenka į šio krašto spaudą. Buvo atvejų, kad Time ir Newsweek žurnalai persispausdino iš Eltos išitus puslapius, bet nenurodė žinių šaltinio. Šiaip didžioji spauda turi savo atstovus Maskvoje ir deda tik jų straipsnius, liečiančius Lietuvą. Jos korespondentai naudoja rusų kalba leidžiamą viešąją ir pogrindžio spaudą bei patys lankosi ne tik respublikų sostinėse, bet ir kitose jiems leidžiamose vietose. Anglų kalba leidžiama Elta siuntinėjama Valstybės departamentui, įvairių kraštų ambasadoms Washington, konsulatams, misijoms prie Jungtinių Tautų, JAV senatoriam ir kongresininkams, kurie kelia Lietuvos laisvės klausimą, kardinolams ir kitiems.

Lietuvos pogrindis turi ryšių su rusų pogrindžiu, kuris leidžia dabarties įvykių kroniką Samizdat. Į ją patenka žinios ir iš Lietuvos pogrindžio. Tačiau įvairiais kanalais gaunamieji dokumentai ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika (jau gauta vienuolika numerių), lietuvių kalba rašyti, į Maskvoj esančių spaudos atstovų rankas ne-

patenka. 1973 lapkričio mėnesį net iš Maskvos į Lietuvą buvo atsiųstas kratoms daryti specialistų būrys, kad jie susektų Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidėjus ir platintojus. Prsidėjo visame krašte kratų audra. Tik 1974 gegužės mėnesį mus pasiekė nedidelė tų kratų aprašymo dalis.

Kadangi šie įvykiai jokio svetimojo spaudoj dar nebuvo pasirodę, tuojau išleidom extra „press release“ ir plačiai paskleidėm anglosaksų kraštų spaudoj. Bent po savaitės gavom laišką iš The New York Times; jame buvo pranešta, kad jie mūsų „press release“ pasiuntė savo atstovui į Maskvą, jis juo labai susidomėjęs ir prašęs siųsti daugiau panašios medžiagos. Šiam dienraščiui Eltą siuntinėjam visą laiką, bet kol kas neįdėjo nė vienos eilutės. Tik The Christian Science Monitor atstovas Paul Wohl, gavęs „press release“, teiravosi apie tai telefonu, o po pasikalbėjimo netrukus dienraštis pasirodė labai geras straipsnis, bet iš kur gauta medžiaga, nebuvo nurodyta.

Visi mūsų laikraščiai tą straipsnį panaudojo. Tas pats straipsnis buvo įdėtas ir į Kongreso užrašų dienyną (Congressional Record).

Šie faktai rodo, kad labai sunku su savo firma patekti į šio krašto spaudą. Ji deda tik gerai parašytus aktualius asmeniškų laiškų. Lietuviai atliktų labai didelį patarnavimą Lietuvai, jei dažniau, negu ligi šiol, rašytų laiškų į vietinę spaudą. Bet mūsų informacijos turi pasisekimą bibliotekose, socialinių mokslų įstaigose ir pan. Pavyzdžiui, McArthur biblioteka Kenosha, Wisconsin, prisiuntusi 50 dolelių ima net dvi Eltos kopijas, nes vienos neužtenka studentams pasidalinti. Ateina į Vliką ir Kolumbijos universiteto studentai, norėdami gauti daugiau medžiagos apie Lietuvą, nes jie vien Eltos biuleteniu nepasitenkina. O kiek gaunam laiškų, kuriais prašoma medžiagos apie Lietuvą!

Pernai rusai disidentai intelektualai, susidėję su šio krašto mokslininkais, pradėjo New Yorke leisti anglų kalba savo rūšies Samizdat, pavadintą A Chronicle of Human Rights in the USSR, kurio jau išėjo dešimt numerių. Čia dedama visos Sovietijos visų tautų pogrindžio medžiaga. Jiems siunčiam savo informacijas. Belgijoje pradėjo leisti tokios pat rūšies Samizdatą prancūzų ir flamų kalbomis, ir jie prašo mūsų medžiagos.

Jau keletas metų Vlikas artimai bendradarbiauja su Radio Liberty New Yorke ir Muenchene. Vlikas jam teikia visą dokumentaciją, gaunamą iš Lietuvos pogrindžio. Kai ką Radio Liberty gauna anksčiau už Vliką. Tuomet stotis fotokopijas siunčia Vlikui, o taip pat siuntinėja savo žinias, iš visos Sovietijos gaunamų žinių analizės ir kitą dokumentaciją. Kad Radio Liberty pradeda transliavimus lietuvių kalba, prie to nemaža prisidėjo ilgas ir labai pozityvus Vliko bendradarbiavimas su šia stotimi. Be abejo, Altos ir Bendruomenės pastangos taip pat gerokai prisidėjo.

Pabaigai pravartu gerbiamuosius seimo atstovus painformuoti apie Amnesty International, kuri rūpinasi politinių kalinių laisve, kur jie bebūtų kalinami. Su šia organizacija buvo pradėta bendradarbiauti 1970. Mes turim savo sąrašuose per pusantro šimto lietuvių politinių kalinių, esančių Sovietų Sąjungos kalėjimuose arba priverčiamojo darbo stovyklose. Bendradarbiaujam su organizacijos centru Londone ir jos grupėmis, esančiomis New Yorke, Briusely, Stockholme, Koelne ir kitur.

Pateiksiu tamstom vieną būdingą pavyzdį iš šio bendradarbiavimo eigos. 1970 iš Koelno grupės gavom prašymą suteikti žinių apie kalinį sociologą Algį Statkevičių, kuris 1970 gegužės 18 buvo Vilniui suimtas už tai, kad parašęs „Komunistų Manifesto kritiką“ ir „Socialinių ty-

(nukelta į 7 psl.)

ANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N. Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Plnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare: 935-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Mikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.

(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS

55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046

(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)

Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklų
sukuriami ir veltui pristatomi
ir visas kapines New York,
New Jersey ir Connecticut
valstijose

**Fasolino
Memorials CO.**

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės ir visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose
kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų
lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS
(ekskursiniais bilietais)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

A. Solženicynas pareiškė, kad Sov. S-ga, visai izoliuodama disidentus nuo vakarų pasaulio, grįžta į Stalino laikų politiką. Disidentų tarptautiniai telefoniniai pasikalbėjimai neįsėjęs nutraukiami, o asmenys, pastebėti kalbą su užsieniečiais, tuo pat vietoje sumušami.

JT gen. sekr. Kurt Waldheim pareiškė, kad, greitai laiku nepasiekus Art. Rytuose taikos, Egiptas ir Sirija nesutiks pratęsti JT paliaubų priežiūros įgulom mandato.

Europoje, kai kuriose Sov. S-gos dalyse ir JAV pietryčiuose siaučia influenzos epidemija, kurią sukelia A tipo virusas, prieš kurį čia yra išrasti skiepai.

Buvęs CIA agentas P. Amerikoje Philip Agee, norėdamas prisidėti prie pasaulio revoliucijos, Londone išleido knygą, kurioje jis atskleidžia eilės agentų ir bendradarbiavusių su CIA valstybės vyrų ir įtakingų žmonių pavardes ir CIA veiklos metodus.

Haris opinijos tyrimo biuras pranešė, kad prezidento Fordo valdymą teigiamai vertina 46% ir neigiamai — 52%.

New Yorko ir NJ. vyriausybės pradėjo tirti senelių poilsio namų laikytojų įvairias sukybes ir senelių išnaudojimą.

Dėl velniško Maskvos plano

PALIEKU PRIE SAVO NUOMONĖS

Atsakymas A. Dambriūniui,
J. Vainiui ir Š. Zikarui

Supažindintas su trijų lietuvių kalbos kursų Vilniuje dalyvių atsiliepimu į mano pasikalbėjimą, paskelbtą Darbininke 1974.XI.29, noriu ir toliau pasilikti prie savo pirmosios nuomonės.

Trijulė vadina mane „bailiu anoniminiu kolega“. Bet jei ir savo pavardę pasirašyčiau, tiesa dėl to nepasikeistų. Bet ją nuslepiu, nes giminės Lietuvoje įprašę grįžus nieko nepalankaus nepasakoti, nes dėl to jiems teksią nukentėti.

Mano oponentų giminės dėl jų padaryto pareiškimo tikrai nenukentės, nes jų pavaizduotas gyvenimas okupuotoje Lietuvoje beveik pavydėtina gražus. Jie pasakoja, kad beveik niekieno nepastebėti atsirado Vilniuje ir ten gyvendami neįtė jokios izoliacijos; seniūnės nebuvo kursų vadovybės parinktos, nors iš jų aiškinimo negalima suprasti, kaip jos tose pareigose atsirado. Pagal juos, propaganda Lietuvoje tik tokia, kaip ir visur kitur pasaulyje. Lituanistiką rimtai studijavę pas rimtus mokslininkus. Pasitaikęs vienas kitas propagandinis gramatikos sakiniukas, o apie tokias paskaitas kaip apie „tarybų sąjungos didvyrę Marytę Melnikaitę“ geriau ir nutylėti.

Aš gyvenimą Lietuvoje ma-

čiau tokį, kokį matė Kviklytė, Sevrukas, Kudirka.

Mano oponentai kimba prie atskirų terminų, kuriuos gal ne visur teisingai pavartoja. Bet tai mažmožiai. Svarbiausias dalykas, dėl ko mes nesutariame, kad aš Lietuvoje mačiau okupaciją, o mano oponentai nematė. O jei matė, tai bijo apie ją kalbėti. Visame savo rašinyje nepavartojo okupacijos termino, tarsi jos ten nebūtų. Jei-gu jie Lietuvoje okupacijos nematė, tai yra akli, o jei matė ir apie ją bijo kalbėti — tai bailiai, nors savo pavardes ir drįsta pasirašyti.

Taip pat, kiek teko su kitais išsikalbėti, Milašauskas su rusu kandidatą lankė. Gal tik nepasiekė patių tolimųjų nuo Washingtono vietų.

Neagitduodamas nei už nei prieš kursus, noriu pakartoti tuo reikalu savo nuomonę: **nuvykima** į kursus laikau naudingą, nes pamačiau ir supratau okupaciją, bet pačius kursus laikau ne-naudingais.

Oponentai sako, kad buvo dvigubai daugiau prašymų, negu priimtųjų. Aš nežinau, kiek buvo prašymų, bet esu įsitikinęs, kad priima tuos, iš kurių tikisi okupacijos reikalui naudoti. Atmeta tuos, iš kurių nesitiki. Vienas iš raštą pasirašiusių oponentų yra sakęs, kad jo prašymą pereitais metais atmetė ne dėl vietos stokos, bet kad nešęs Romo Kalantos karstą.

Kursų kolega

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numeratą metam \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Į kūrbynius Čiurlionio metus

Pradėdami Čiurlionio metus, norime paskatinti, kad visur būtų paminėta jo 100 metų gimimo sukaktis. Minėjimui panaudokime vietos choras, pianistus. Pridėkime dar ir reprodukcijų parodėlę. Taip Čiurlionis bus ne tik pagerbtas, bet ir labiau suprastas.

Tačiau to neužtenka sukakties proga. Čiurlionis buvo pats kūrėjas, pats organizavo ir skatino kitų kūrybą, savo raštais ieškojo tos kūrybos tautinių pradų. Tad ir šios sukakties proga reikia naujų kūrinių!

Amerikoje turime du vienetų, kurie atžymėti Čiurlionio vardu. Tai Čiurlionio ansamblis Clevelande ir Čiurlionio galerija Chicagoje.

-0-

Čiurlionio ansamblis bus bene seniausias vienetų, pasiūdinęs jo vardu. Ansamblis, koncertuodamas kitų tautų tarpe, plačiai išgarsino Čiurlionį.

Savaime suprantama, kad ansamblis ir dabar surengs iškilų Čiurlionio minėjimą. Bet ir į tą minėjimą įdėkime čiurlionišką kūrybingumą, sudarykime sąlygas naujam kūriniui atsirasti.

Ansamblis turi chorą ir liaudies instrumentų, kanklių orkestrą. Ar negalima tad sukurti vokalinį kūrinių. Tai galėtų būti kantata apie Čiurlionį. Galėtų būti ir atskiros dainos Čiurlionio paveikslų temomis. Gal net dainų ciklas. Jo paveikslai suteikia daug minčių, jos gali rasti naują formą ir pavirsti daina.

Tegu ansamblis organizuoja tokius naujus kūrinius. Gali skelbti konkursą, gali ir užsakyti pas mūsų kompozitorius. Konkursas lyg būtų geriau, nes čia yra galimybė, kad ateis nauji vardai.

Pridėkime ir daugiau: Čiurlionio ansamblis galėtų suorganizuoti kokias varžybas — pianistų, jaunų solistų. Jei tokiu būdu bent vienas naujas vardas

ateitų, tai tikrai Čiurlionis būtų čiurlioniškai pagerbtas.

Čiurlionio galerija Chicagoje telkia lietuvių dailininkų kūrinius, rengia parodas. Jai tektų rūpintis Čiurlioniu tapytoju.

Vienas iš svarbiausių darbų būtų Čiurlionių pristatyti saviem. (Amerikiečiams pristatyti vargiai dar pajėgsime, nes nėra tinkamos medžiagos). Visi kalbame apie Čiurlionį, o jį labai mažai pažįstame. Tik tas, kuris specialiai domisi menu, Čiurlionio klausimu, tik tas turi sutelkęs leidinių reprodukcijų. Daugumai Čiurlionis yra mažai pažįstamas dailininkas.

Galerija turėtų organizuoti išleidimą knygos, kur būtų sudėta kuo daugiausia jo kūrinių reprodukcijų. Dauguma jų bus nespaltuoti, bet ir jos parodys Čiurlionio kūrybos gelmes.

Galerija ar kas kitas turėtų parūpinti skaidrių, kurias galėtų panaudoti jaunimo organizacijos, mokyklos. Skaidrės užsimojo pagaminti ir New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Tam reikalui net pinigų jau skyrė. Skaidrės bus pagamintos kiek galima geriausiu būdu. Galerijai vertėtų susidomėti šiuo užsimojimu ir juo pasinaudoti, nes N.Y. Dailininkų Sąjunga sutelks tikrai gerą reprodukcijų rinkinį. Sufelkti tokį rinkinį yra sunkiau, nei išfotografuoti. Galerijai būtų ir patogiu ir praveritu tokį skaidrių rinkinį turėti ir kitiem paskolinti.

(Dažnai minimas filmas, kurį pagamino vienas universitetas. Visi, kurie matė filmą, sako, kad jis netinkamas. Kito filmo šiuo metu pagaminti nebūtų galima.)

Sonatos konkursas. Kai vyko Vargonininkų-Muzikų Sąjungos suvažiavimas New Yorke,

(nukelta į 6 psl.)

Elena Juciūtė

PĖDOS MIRTIES ZONOJE

Spausdiname ištrauką iš kokių tik išėjusios knygos "Pėdos mirties zonoje". Knygos autorė, buvusi mokytoja Lietuvoje, čia papasakoja savo pergyvenimus, kas nutiko 1944 metų vasarą, kaip atėjo antroji bolševikų okupacija, kaip ji vėliau buvo areštuota, nuteista už bendradarbiavimą su partizanais 10 metų kalėjimo. Buvo išvežta į Sibiro darbo ir vergų stovyklą. Tėn sunkiai dirbo. Po Stalino mirties pasisekė

jai išsivaduoti iš kalėjimo ir net grįžti į Lietuvą. Ji net atvyko į Ameriką. Visa tai aprašo šioje naujoje knygoje, kurią išleido New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopa. Knyga turi 544 puslapius, iliustruota.

Kad skaitytojai susipažintų su knyga ir autorės pasakojimo būdu, leidejam sutikus, čia spausdiname ištrauką apie pokarinį gyvenimą Lietuvoje ir jos areštą.

Mokykloje prie miško

1946 m., pabaigoje, rodos, lapkričio mėnesį, gavau įsakymą vykti į kitą mažesnę (septynklasė) mokyklą perimti direktoriaus pareigų. Mokykla buvo bažnytkaimyje už 9 km. Direktorius (istorikas Jonas Norkus) gavo leidimą išsikelti į Kauną, nes ten gyveno jo šeima. Toji mokykla buvo pamiškėje. Jokios apsaugos nebuvo, nei milicijos, nei kariuomenės. Visa apylinkė buvo partizanų globoje.

Nebijojau jų, bet buvo pavojinga apie tai prasitarti, kad žinia nenuėitų iki "karaliaus ausies".

4

Mūsų jaunimo pasimetimas ir tėvų atsakomybė

Daugumai mūsų jaunimo idealizmo, tiesa, nestinga, bet, kaip popiežius yra paminėjęs, kai kurie yra pasimetę vertybių gradacijoje ir nenusivokia, kurie yra pirmos eilės dalykai ir kurie antros. Pvz., prieš keletą metų vyko Toronte ateitininkų kongresas. To kongreso metu paaiškėjo, kad kai kurie mūsų jaunimo atstovai buvo nuvažinę į Alabamą ir ten dalyvavę negrų demonstracijose už civilines teises. Tai yra labai gražu. Popiežius irgi ragina mus visus rodyti meilę visiems tiems, kuriuos pagal Kristaus mokslą vadiname savo artimu, savo broliais, bet kai jie, grįžę iš Alabamos, įrašė kongreso programoje vieno simpoziumo temą "Alabama ar Dainava?" ir su ašaromis akyse (faktas!) simpoziumo metu įrodinėjo, kad dalyvauti Alabamoje ir kitaip padėti negrams yra daug svarbiau, negu dalyvauti Dainavoje lietuvių moksleivių ar studentų stovykloje, tai atrodo jau per daug. Tokių ir pana-

MŪSŲ MINTYS IR RŪPESČIAI
ŠVENTAISIAIS METAIS

A. MASIONIS

Elmwood Park, N.J.

šių pažiūrų jaunuoliai, nuvažinę į Lietuvą, ir dreba dėl savo nesąmoningumo prieš komunistų propagandistus, nes nesusigauo nei tautiniuose nei religiniuose reikaluose.

Sakysite, kad čia buvo vienas vienintelis atsitikimas ir iš to plačių išvadų negalima daryti. Manau, kad galima, nes tie, kurie propagavo Alabamą, atrodo, paliko prie savo nuomonės. Jų, rodos, neįtikino nė kitą dieną pasakytas šviesaus atsiminimo vyskupo Brazio pamokslas, kuriame jis, tarp kitko, patarė daryti skirtumą tarp motinos ar sersers rankos, ištistos iš tolimes vergų stovyklos Sibire ar iš pavergtos Lietuvos, ir tarp pagalbos prašančios rankos pašaliečio šiame krašte.

Elena Juciūtė, Sibiro kalinė, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė. Knygą išleido Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Šiame Darbininko numeryje spausdiname tos knygos ištrauką. Nuotr. St. Urbono

Į mokyklą atsisakiau vykti ir nevykau. Po trijų dienų gavau griežtą raštą iš švietimo skyriaus, įsakė vykti kuo greičiau, laikinai perimti pareigas, kol paskirs naują direktorių, atseit, neilgam laikui. Tada nuvykau ir pradėjau darbą. Kasdien vaikščiojau pėsčia po devynis kilometrus, nes nebuvo kuo važiuoti. Gavau pas vieną gyventoją netoli mokyklos kambarėlį, blogam orui esant, pernaktvodavau tenai.

Prieš Kalėdas vieną rytą atėjau radau mokykloje netvarką. Naktį buvę partizanai, apmušę sargą už tai, kad nenorėjo įleisti į mokyklą, ir sudaužę, sudraskę visus komunistinius paveikslus. Reikalavę, kad klasėse pakabintume Lietuvos Vytį ir kryžius, kaip būdavo nepriklausomybės laikais.

Po pamokų, parėjus namo, pranešiau milicijai apie pogromą ir parašiau raštą švietimo skyriui, nes nepranešus tektų pačiai atsakyti už tuos sudraskytus "dievukus". Tą patį vakarą pasivijo mane gatvėje milicijos viršininkas ir įsakė eiti kartu su juo. Nuvedė į milicijos būstinę, davė atsisėsti, nieko neklaušė, nieko nesakė, bet ir išieiti neleido apie porą valandų laiko. Pagaliau atėjęs pasakė, kad galiu eiti, ir nieko daugiau. Vėliau sužinojau, kad jie mane laikė areštuotą. Telefonu susisieki su tuo bažnytkaimiu, apklausinėjo tuos žmones, kur nakvodavau, ar buvau pogromo metu tenai. Žmonės pasakė, kad nebuvo, tai mane paleido. Jeigu būčiau ten buvęs, tai būčiau pakliuvęs į kalėjimą. Jeigu sargą sumušė, o manęs nemušė, tai būtų įrodymas, kad esu jų šalininkas. Taip paprastai būdavo: jeigu pas ką buvo partizanai ir nieko bloga nedarė, tai tokį jau reikia areštuoti, kaip turintį ryšį su partizanais.

Netrukus ateinu į mokyklą — vėl buvę partizanai, klasėse pakabinę kryžius, pagrasinę sargui, kad nemėgintų nuimti.

Kas daryti? Jeigu rastų nepranešus dirbant su kryžiais klasėse, be abejo areštuotų, galbūt, ne mane vieną. Jeigu nuimsi kryžius — vėl įrodymas, kad nebijai partizanų, atseit, turi su jais ryšį.

Pasakiau, kad tų kryžių niekas neliestų, ir išėjau į miliciją. Nuėjus pasakiau, kas buvo įvykę. Jie įsakė kuo greičiau kryžius nuimti. Bet aš jiems pareiškiau, kad niekas iš mūsų jų neims, kad mums dar nenusibodo gyventi.

— Ginkluoti pakabino, ginkluoti tegul ir nukabina, mes dirbame savo darbą, o jeigu negalima ramiai dirbti, tai tegul tą mokyklą uždaro. Aš daugiau ten nedirbsiu, tegul atleidžia iš pareigų!

Panašūs dalykai kartojasi ir toliau. Štai, visai palyginti neseniai, man rodos, visi tai gerai atsimenate, buvo čia Amerikoje vienoje vietovėje, vadinamoje Wounded Knee, ginkluotos indėnų riaušės prieš baltuosius. Kai kurie mūsų jaunuoliai rinko ir siuntė tuo metu drabužius, kad pakeltų indėnų moralę ir kartu suteiktų jiems materialinę pagalbą. Tatai irgi yra labai žmoniška ir gražu, bet neteko girdėti, kad tuo pat ar kitu metu būtų tų pat asmenų organizuojama kokia nors rinkliava pinigais ar drabužiais parenti mūsų pačių tautiečius Sibire ar Lietuvoje. Argi tai nėra mūsų jaunų žmonių pasimetimas?

Minėti atsitikimai liečia daugiau ar mažiau organizuotą jaunimą, nors jis to ir nedarė savo organizacijos vardu. O kaip yra su mūsų neorganizuotu jaunimu, kurio yra daug daugiau? Jis tai jau tikrai nedaro jokių rinkliavų siuntiniams, neorganizuoja net moralinės paramos savo broliams tėvynėje, kurie daug baisesnėse sąlygose gyvena ir daug mažiau laisvės turi negu čia negrai ar indėnai.

Vaclovo Sevruko, kuris save laiko netgi marksistu ir ateistu, badavimas, tiesiog simboliškai pradėtas šventaisiais metais Romoje ir tęstas čia, kaip protestas prieš žiauriai persekiojamą katalikų Bažnyčią Lietuvoje, turėtų atverti mūsų jaunimo, ypač neorganizuoto, akis ir padilginti mūsų, tėvų, sąžines, nes už visą mūsų vaikų nesąmoningumą ir bailumą, susitikus su kitokių pažiūrų propagandistais, ar tai jie būtų čia, mūsų liberaliuose universitetuose, ar Lietuvoje, už jų nemokėjimą apginti savo ar tai religinių ar tautinių įsitikinimų, už jų nejautrumą mūsų brolių laisvės kovai tėvynėje, vis dėlto pirmoje eilėje esame atsakingi mes, tėvai, ar tai nedarvę jiems gerų pagrindų namie, ar neparinkę mokyklų, pradedant nuo pradinės, kuriose vaikai būtų išaugę sąmoningi katalikai ir naudingi Dievui ir tėvynei žmonės.

Nenoriu būti suprastas klaidingai, būtent, kad aš visai nepripažįstu mūsų jaunimui jokių nuopelnių mūsų krašto kovoje už pagrindines žmogaus teises, už laisvę ir religiją. Girdime juk apie "Jaunimo žygį už tikėjimo laisvę", turime moksleivių ir studentų organizacijas, kurių nariai savo kursuose, savo vasa-

ros stovyklose prisimena kasmet ir partizanų kovas ir kurie demonstravo už Simą Kudirką, bet norėtusi juos matyti išvystant ir konkretesnę ir gilesnę veiklą. Simo Kudirkos šuolis į laisvę buvo išjudinęs daugumą ir visai apsnūdusių, bet nuo to laiko, kai pasigirdo žinios, kad Simas atvykęs į šį kraštą, vėl visas tas dvasios pakilimas atslūgo.

Svarbiausia kiekvieno lietuvių šventųjų metų intencija

Baigdamas norėčiau atkreipti jūsų dėmesį dar į vieną dalyką, kuris, mano manymu, yra lygiai svarbus, kaip ir minėtieji, galgi net svarbesnis. Norėčiau priminti štai ką. Istorijos būvyje, be paprastųjų šventųjų metų, yra buvę skelbtų ir nepaprastųjų, arba specialiųjų, kurie būdavo skelbiami ne reguliariai, bet pagal reikalą, ir trukdavo kartais trumpiau negu metus. Pvz., kada 1842 Ispanijoj katalikų Bažnyčia buvo atsidūrusi pavojuje atkristi nuo Romos, popiežius Grigalius XVI paskelbė tada specialius šventuosius metus ir prašė visą pasaulį ir Ispanijos katalikus melsti Viešpatį Dievą atitolinti tą pavojų. Kai nuo 1871 iki 1887 Vokietijoje vyko taip vadinamas Kultūr-kampas, t.y. neva kova už kultūrą, bet iš tikrųjų po ta priedanga buvo bandoma pavergti katalikų Bažnyčią politiniams valdžios tikslams, popiežiai Pijus IX ir Leonas XIII 1874 ir 1881 paskelbė šventuosius metus, jog viso pasaulio ir Vokietijos katalikai melstų Dievą, kad Vokietijos Bažnyčia nebūtų sunaikinta.

Tur būt, visiems aišku, ką aš šituo noriu pasakyti. Noriu, būtent, pabrėžti, kad, kas dedasi dabar mūsų mieloje Lietuvoje, negali jokių būdų prilygti jokiems to meto pavojams katalikų Bažnyčiai nei Ispanijoje nei Vokietijoje. To niekam šiandien nereikia nė aiškinti. Noriu pasakyti, jog mes jau seniai laukėme balso iš Romos, kad tuo reikaliu būtų kas nors padaryta, juoba, kad ne vieną, bet daugiau kartų buvo į tai atkreiptas Apaštališkojo Sosto dėmesys, įteikiant dar popiežiui Pijui XII Lietuvos katalikų laišką, kuris su didžiausiu pavojum gyvybėms buvo atgabentas į Romą.

Tiesa, šie laikai tai ne anie Ispanijos ir Vokietijos laikai ir kitu atžvilgiu. Dabar turime reikalą su daug geresniu, daug

(nukelta į 4 psl.)

Tą patį parašiau ir švietimo skyriui.

Kryžiai kabojo klasėse porą savaitių. Vieną dieną atvykę milicininkai juos nuėmė.

Gavus progos, papasakojau tuos įvykius mūsų grupės vadovui. Netrukus jis man pranešė, kad daugiau ten nieko nebūsią.

Pasilikti tenai vistiek buvo pavojinga dėl milicijos. Be abejo, jie mane įtaria, seka, ir konfliktų nebuvimas jų įtarimą sustiprins.

Taigi kiekviena proga prašiau atleisti nuo direktoriaus pareigų, grąžinti į senąją vietą. Sekantį rudens po atostogų grįžau į savo senąją vietą. Į mano vietą paskyrė jauną berniuką. Mūsų broliai daugiau mokyklos nebeužkabino. Pasirodė, tai buvo kelių vyrų išsišokimas be vadovybės įsakymo. Tokie neapgalvoti žygiai ne kartą brangiai atseidavo laisvėje esantiems, nukentėdavo net pačių partizanų draugai.

Vargas buvo gyventi kaime arba kokiame pamiškės bažnytkaimyje: Žmonės neturėjo ramybės nei dieną, nei naktį. Būdavo tikrų plėšikų, kurie, prisimetę partizanais, ateidavo ir apiplešdavo.

Vienas mano pažįstamas ūkininkas Žemaitijoje buvo naktį užpultas tariamų partizanų, bet paaiškėjo, kad tai būta plėšikų. Šeimnininką sumušė mirtinai už tai, kad nenorėjo atiduoti kailinių ir batų. Kiek pasigęs jis mirė. Namiškiai pasakojo, kad tie "partizanai" patydom kalbėjėsi tarp savęs rusiškai.

Ateidavo naktimis ir čekistai arba stribai saugoti, ar neateis partizanai į kokį nors ūkį. Jeigu ateidavo, tai ūkis patekdavo į kovos ugnį.

Kartą pas vieną ūkininkę, kurios vyras buvo areštuotas, atėjo vakare vienas stribas ir paprašė nakvynės. Naktį atėjo kiti stribai, netikėtai įsiveržė į grįčią, nušovė tą nakvojusį stribą ir šeimnininkę sunkiai sužeidė. Matyt, kas nors pamatė ir stribą palaikė partizanų.

Kitą kartą atėjo pas ūkininką "partizanai", išsivare šeimnininką ir jo žentą ant vieškelio ir abu sumušė, esą už tai, kad yra bedieviai ir palankūs bolševikams. Tie žmonės suprato, kad čia nėra partizanai. Šeimnininkas visą laiką sakęs, jog girdėjęs bažnyčioje kunigą sakant, kad kiekvieną valdžią reikia gerbti, kokia ji bebūtų. Provokatoriai-čekistai, nieko nelaimėję, tik apkūlę žmones paleido.

(Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Priminkim pasauliui Lietuvą Vasario 16 proga

Amerikos Lietuvių Tarybos centrinė įstaiga paruošė anglų kalba informaciją apie Lietuvos okupaciją ir ją išsiuntinėjo savo skyriam bei veiklesniam asmenim, kad tą medžiagą, pagal reikalą pakeitę, pasiūlytų vietiniam amerikiečių laikraščiui ar radijo stotim.

Prašom kontaktuoti amerikiečių radijo stotis ir pasiūlyti 15 min. programą apie Lietuvą. Gavę sutikimą, praneškite Altos centro įstaigai. Bus jums nusiųsta į juostelę įrašyta anglų kalba informacija apie Lietuvą, perpinta lietuviška muzika.

Lietuviškosios radijo valandėlės, kurios norėtų iš Chicago gauti juostelę su kalba apie Vasario 16 prasmę, prašomos kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybos centrinę įstaigą, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tuos užsakymus prašom atlikti kuo greičiau, kad užtektų laiko multiplikuoti ir nusiųsti. Taip pat galima gauti nemokamai spausdintos medžiagos apie Lietuvą, kreipiantis į Altą minėtu adresu.

Lietuvių enciklopedija Australijos parlamentui

Amerikos Lietuvių Tarybos vardu Australijos opozicijos pirmininkui Billy Mackie Snedden į Canberą pasiūsta Encyclopaedia Litwana, prašant, kad ją padėtų į parlamento biblioteką. Šio užmojo iniciatorius ir mecenatas yra A. Repšys iš Bellwood, Ill. Siunčiant enciklopediją, kartu perteikta Sneddeni lietuvių padėka už akciją prieš pripažinimą Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Daug norinčių atsikviesti iš Lietuvos artimuosius

Apie šimtas lietuvių prisituntė Amerikos Lietuvių Tarybai vardus savo artimųjų, kuriuos jie jau keletas metų stengiasi atsikviesti iš Lietuvos ir vis neduodamas jiems leidimas. Dalis pavardžių jau persiūsta Washingtono įstaigom, kita sąrašo dalis baigiama tvarkyti ir bus taip pat perduota JAV valdžios žmonėms, kad ir lietuvių galėtų pasinaudoti tais palengvinimais, kurie rišami su prekybos sutartimi su Sovietų Sąjunga.

Kas dar neprišuntė informacijų Altai apie savo kviečiamuosius iš Lietuvos, dar gali tai padaryti. Reikia pažymėti savo ir kviečiamojo vardus ir pavardes bei adresus, kviečiamojo gimimo datą, vietą ir laiką paskutinio paduoto iškviatimo Lietuvoj, datą ir vietą, kur paskutinį kartą buvo atmetas prašymas išvykti. Taip pat pažy-

mėti vardus kitų šeimos narių, kurių laukiama atvykstant su kviečiamuoju.

Ryšiai su amerikiečių moksleivija

Dažnai amerikiečiai moksleiviai ir studentai kreipiasi į Amerikos Lietuvių Tarybą, prašydami medžiagos apie Lietuvą savo rašomiems darbams. Kiek galima, stengiamasi patarnauti. Neseniai į Altą kreipėsi Riverside-Brooklyn aukštesniosios mokyklos, esančios netoli Chicago, laikraščio Clarion redakcija. Buvo suteikta medžiagos, ir redaktorius Steve Verr net savo mokyklos laikraščio vedamąjį paskyrė Simo Kudirkos ir Lietuvos aprašymui, painformuodamas apie Amerikos Lietuvių Tarybos laisvės siekius, paskelbdamas Altos adresą ir pažymėdamas, kad čia galima gauti daugiau informacijų apie Lietuvą.

Nauja valdyba

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime išrinktoji Altos valdyba savo posėdy sausio 10 užbaigė pasiskirstymą pareigomis: pirmininkas — dr. Kazys Bobelis, vicepirmininkai — Teodoras Blinstrubas, dr. Kazys Sidlauskas, dr. Vladas Šimaitis, dr. Jonas Valaitis, sekretorius — kun. Adolfas Stašys, išdėninkas — Juozas Skorubskas, finansų sekretorius — Eugenijus Smilgys, protokolų sekretorius — Aleksandras Pakalniškis, nariai — Alvydas Jonikas, Teodora Kuzienė, Valerijonas Šimkus, Emilija Vilimaitė.

Intensyvinamas veikimas

Siekiant išplėsti Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, sausio 10 posėdy pasiskirstyta darbais ir sudarytos komisijos. Altos pirm. dr. K. Bobelis bus visų komisijų ir visų darbų vyriausias koordinatorių. Jis vadovaus ir politikai su JAV administracija bei kongresu. Sekretoriata, atliekantį vykdomo organo pareigas, sudaro kun. A. Stašys, A. Pakalniškis ir J. Skorubskas. Politinių reikalų komisijai vadovaus dr. K. Sidlauskas. Visuomeninių ryšių komisijos pirmininkas — T. Blinstrubas, vicepirmininkas — dr. J. Valaitis. Organizacinių reikalų komisijai sudaro T. Kuzienė, dr. V. Šimaitis ir V. Šimkus. Finansų komisijai vadovaus Eug. Smilgys. Jaunimo komisijai pimininkaus A. Jonikas. Teisių komisijos vadovas bus dr. V. Šimaitis.

Sudaryta smulkesnė komisijų veiklos programa.

Vliko ir Altos atstovų pasitarimai

Vliko atstovai inž. Jurgis Va-

laitis ir Stasys Lušys ir Altos atstovai Teodoras Blinstrubas, Juozas Skorubskas, kun. Adolfas Stašys, dr. Kazys Sidlauskas, dr. Vladas Šimaitis ir dr. Jonas Valaitis Chicagoj sausio 10-11 svarstė Vliko ir Altos bendros veiklos klausimus ir sutarė ir toliau vieningai ir darniai veikti Lietuvos laisvinimo darbuose.

Vasario 16 kongrese ir senatė

Amerikos Lietuvių Taryba kontaktuoja JAV kongreso ir senato narius, kad ir šiais metais, kaip anksčiau, Washingtono būty paminėtas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas — Vasario 16 diena.

Amerikiečiai domisi lietuviais

Net iš Arizonos, iš Scottsdale miesto, bibliotekos vedėja kreipėsi į centrinę Amerikos Lietuvių Tarybos įstaigą Chicagoj, prašydama jų miesto bibliotekai prisiūsti medžiagos apie Lietuvą. Nusiųsta.

Lietuvių ir amerikiečių radijo valandėlė

Lietuvių radijo valandėlės gali nemokamai gauti buvusiu

Altos pirmininkų dabar įkalbėtas juostelės apie Vasario 16 prasmę. Taip pat paruošiama anglų kalba maždaug 15 minučių programa apie Lietuvą amerikiečių radijo stotim. Įvairių miestų lietuviai, galintieji gauti laiką lietuviškai programai amerikiečių radijo stotyse Vasario 16 proga, gali kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybos būstinę, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629, ir bus paruošta juostelė nusiųsta nemokamai. Taip pat galima gauti paruoštą anglišką tekstą vietinei spaudai apie Lietuvą.

Laukia talkos Lietuvos reikaluose

Altos žmonių spaudoj kelta mintį, kad ir kitos organizacijos išjungtų į laišų rašymą asmenim, raštuose ir kalbose iškeliant lietuvių reikalus, šiltai sutiko Lietuvos vyčiai, kurie jau daug dešimtmečių tą uždavinį atlieka. Jie savo paskutiniame Lietuvos reikalų biuleteny kviečia į talką visus Lietuvą mylinčius žmones.

LB spaudos vajas

— LB Lemonto apylinkė užbaigė spaudos vaju ir pirmutinę atsiskaitę su LB krašto valdyba. Vaju vykdė valdybos nariai V. Kamantas ir studentas Romas Kronas, talkinant visai apylinkės valdybai ir Maironio lituanistinės mokyklos mokytojams ir mokiniams. Be naujų prenumeratų mūsų laikraščiam, buvo renkami ir atnaujinimai. Be to, buvo pardavinėjamos ir knygos. Rezultatai: prenumeratos ir aukos — \$538.75, knygos \$571.35. Iš viso — \$1,110.10. Lemonto apylinkei, vadovaujamai K. Laukaitiui, priklausio nuoširdi padėka.

— J. Urbonas, Detroito apylinkės pirmininkas, prisituntė spaudos vajuos blanką ir aštuonis "money orders", kurių suma — 45 dol., aštuoniems mūsų laikraščiam ir žurnalams. Tai auka spaudai iš Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio Jurgio Mitkaus, gyvenančio Detroit, Mich. Kiekvieno "orderio" antroj pusėj jis įrašė šiuos žodžius: Lietuviškos spaudos lotyniškais raidėmis draudimo laikus prisiminus.

— V. Kamantas, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Razma ir J. Ardy, LB tarybos nariai, su naujomis prenumeratomis ir aukomis rūpinasi spaudos vajuos pasisekimu.

— J. Malskis, Clevelando apylinkės pirmininkas, informuoja krašto valdybą, kad vajuos vyksta. Tuo reikalu daugiausia darbuojasi P. Karalius.

— J. Činga iš Los Angeles, Vakarų apygardos pirmininkas, yra šiek tiek susirūpinęs, kad vajuos rezultatų, bent Los Angeles, dar maža matyti.

— R. Kronas, Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas, teigia, kad iš Marquette Parko apylinkės, kuri yra pati didžiausia Amerikoje, vargiai bus sulaukta gerų rezultatų spaudos vajuos proga.

— Iš Vytauto Jonačio vadovaujamos mažosios Grand Rapids apylinkės jau yra gautos trys naujos prenumeratos.

— Waterburio apylinkėj spaudos vajuos reikalais darbuojasi pats pirmininkas A. Malauskas.

— Philadelphiaus sausio 5 V. Krėvės lituanistinė mokykla turėjo Kalėdų eglutę. Trys mokinės, A. Gečytė, D. Surdėnaitė ir N. Gailaitė, pertraukę metų darbavosi metų spaudai. Jų pastangos tikrai vertos paminėjimo: 7 naujos prenumeratos ir 11 dol. auka.

VAIKŲ PIEŠINIŲ PARODA

Pirmą kartą lietuvių išeivių tarpe yra organizuojama vaikų iki 14 metų amžiaus piešinių ir tapybos paroda Čiurlionio galerijoje Chicagoje š.m. spalio 17-26 dienomis.

Mes turime visokiais būdais išugdyti savo jaunimą lietuviams ir turime leisti jiems pasireikšti įvairiose srityse. Mūsų lietuviškai yra gabūs, jei tik mūsų tėvai ir mokytojai atkreips tinkamą dėmesį ir paskatins juos pasireikšti ne tik amerikiečių mokyklose, bet ir lietuvių visuomenėje.

Mieli tėveliai, iki birželio 15 siųskite savo vaikų kūrybos piešinius mokytojai Grasilijai Meiluvienei šiuo adresu — 4525 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60632. Pridėkite ir šią informaciją: vardas, pavardė, gyvenamoji vietovė ir amžius. Dalyvio mokestis \$3.00 prisiunčiamas kartu su darbais bus panaudotas įreminimui ir grąžinimo išlaidoms. Premijos bus skiriamos pagal amžių.

Ši paroda yra organizuojama Putnamo seselių rėmėjų Chicagoje vaikų laikraščio "Eglutės" šidabrinų sukaktuvių proga.

M.R.

Brazilijoje, netoli Sao Paulo, Kristina Valavičiūtė (k.) su drauge ukrainiete sukasi karuselėje po pasirodymo persikų šventėje. Ten šoko Nemuno ansamblis. Žmonių buvo prisirinkę per 8,000. Festivalis buvo lapkričio 23. Nuotr. A. Saulaicius

Sao Paulo, Brazilijos, jaunimo Nemuno ansamblio šokėja Silvanija Aradzenkaitė sugeba šypsotis net ir karštą Brazilijos vasaros dieną. Nuotr. A. Saulaicius

NEWARK, N.J. LB apylinkės susirinkimas

Sekmadienį, sausio 12, apylinkė susirinko metinio susirinkimo valdybos darbam pasverti ir pasitarti apylinkės ateities veiklos reikalais. Susirinkimą pradėjo apyl. pirm. Vladas Audėnas, pasveikindamas susirinkusius ir pakviestas susirinkimui vadovauti Vincą Butvydą ir sekretore — Rozaliją Ambraziejienę. Iš valdybos veiklos apžvalgos paaiškėjo, kad valdyba buvo veikli ir atsiliespė į visus lietuviško gyvenimo reikalus, kuriuos sprendžiant buvo susilaukta nevienodų rezultatų. Valdybai gerai pavyko surengti Vasario 16 ir kun. Petro Totoraičio mirties metinių minėjimus ir Simo Kudirkos reikalams aukų rinkimą. Per Nepriklausomybės šventės minėjimą apylinkė surinko ir pasiuntė LB Krašto valdybai netoli \$700, o S. Kudirkos reikalams, ypač energingai talkinant dr. Rožei Šomkaitei, surinko ko ne tūkstantį dolerių. Apylinkė jau antrus metus iš eilės organizavo ir bendrą Naujųjų Metų sutikimą, iš kurio gautą pelną paskirstydavo vietos kultūriniam reikalams — Vinco Kudirkos šešt. mokyklai ir vienuolei visose valstijose veikiančiai taut. šokių grupei Liepsna. Ir šiais metais pirmoji gavo 100, o antroji 50 dolerių. Be to, apylinkės valdyba dalyvavo visoje eilėje bendruomeninių suvažiavimų ir susirinkimų ir rūpinosi įvairiais kitais reikalais. Spaudą platinti apyl. valdyba pasiryžo laiškais, todėl ir nežinoma, kiek žmonių paklausė apylinkės prašymo pre-

numeruoti lietuviškus laikraščius.

Valdyba buvo veikli ir energinga, tačiau susirinkusius nustebo jos noras atsistatydinti vos vienerius metus padirbėjus. Susirinkusieji šokio įtikinėti ir prašyti valdybą pasilikti dar antriems metams, tačiau prašymai nepadėjo — kiekvienas turėjo svarbių argumentų, todėl ir teko, nors ir nenoromis, rinkti naują valdybą. Kad ir daug kas iš siūlomųjų kandidatų atsakė būti renkami, tačiau gana nesunkiai valdyba buvo išrinkta iš šių narių: Konstantino Basio, inž. Valentino Melinio, Vytauto Miknevičiaus, Stasės Stelmokienės, Marytės Stonytės ir inž. Zenono Zapasniko. Išrinktieji pareigomis pasiskirstyti žadėjo vėliau. Į kontrolės komisiją buvo išrinkti: Rozalija Ambraziejienė, Leonas Morkūnas ir Kazys Trečiokas. Veiklus LB ir daugelio kitų organizacijų narys Albinas Trečiokas buvo valdybos nutarimu apdovanotas Lietuvių Fondo išleistu trijų prezidentų medaliu ir specialiu aktu, bet dėl jį ištikusios ligos A. Trečiokas negalėjo susirinkime dalyvauti. Susirinkimui pasibaigus, visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir įvairiais kepiniais, kuriuos parūpino Nijolė Audėnienė, Jadvyga Baltrušaitienė ir kitos ponios, kurių pavardžių neteko sužinoti.

K.J.

STUDENTŲ ATEITININKŲ SAJUNGOS CENTRO VALDYBA

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba pasiskirstė pareigoms taip: pirmininkas Eugenijus Girdauskas, vicepirmininkė Rūta Urbonaitė, išdėninkas Romas Puteris, sekretorės Ramutė Birgelytė ir Rūta Čepaitytė, protokolų ir korespondencijų vedėjas Algis Čepas. Dvasios vadu pakviestas kun. Jonas Stankevičius.

Pirmininko adresas: 24 Maynard Ave., Toronto, Ont., Canada.

Gaudeamus metraštis, redaguojamas Algio Norvilos ir Onilės Vaikutės, bus išleistas gegužės gale.

Metiniai pavasario kursai yra numatyti Vainikų dieną (Memorial day) savaitgalį Rochester, N.Y. Centro valdyba tiems kursams rengia programą.

Sąjungos nariai, susimokėję nario mokestį, gaus kortelę, ant kurios bus atspausdintas ir šių metų kalendorius. Pageidaujama, kad kortelės būtų laikomos saugiai, nes per ateinantį suvažiavimą galės balsuoti tik tas, kas turės šią kortelę.

Algimantas Čepas

ŠVENTIEJI METAI

(atkelta iš 3 psl.)

žiauresniu ir daug rafinuotesniu priešu, negu anais laikais. Gal su tokiu priešu ir reikia elgtis atsargiai, vartoti daugiau diplomatišią negu tiesioginiusėjimus, kad nebūtų ten tikintiesiems daugiau pakenkta negu padėta. O gal tokie šventieji metai jau ir planuojami ir gal bus tuoj paskelbti, šiemis pasibaigus. Mes to tačiau nežinome, o ko nežinome, negalime apie tai ir kalbėti.

Nesupraskite manęs blogai. Popiežiaus mes negalime kritikuoti, nes, iš tikrųjų, nežinome tikros dalyko padėties. Norėčiau ir aš ne kritikuoti, bet tik atkreipti jūsų visų dėmesį į šią realybę ir mėginti duoti kai kurių sugestijų, ką, būtent, mes šiuo reikalu galėtumėm padaryti. Pirmiausia norėčiau prašyti visus mūsų dvasios vadus, kad jie šią šventųjų metų Lietuvos reikalui mintį paskleistų ir kitų tautybių konfratų tarpe, kad atkreiptų dėmesį mūsų ir kitų vyskupų ir prelatų, ypač etninių grupių, kurių kraštai irgi yra komunizmo pavergti, kad visi su-

tartinai, sujungtomis jėgomis prašytų Apaštališkąjį Sostą tokius specialius šventuosius metus, kaip minėjau, paskelbti Lietuvos ir kitų pavergtų Bažnyčių reikalui. Kadangi dabar Sovietų Sąjungoje viešoji nuomonė yra didelis ginklas pavergtųjų rankose, ką įrodo Solženitsyno ir Kudirkos atvejai, tai toks šventųjų metų paskelbimas turėtų Lietuvos Bažnyčiai, mano manymu, didžiausios, gal net ir lemiamos, reikšmės iškrovoti religijos laisvę.

Mes, pasauliečiai, negalime prieiti ten, kur gali prieiti dvasininkai šituo reikalu, bet mes irgi negalime sėdėti sudėję rankas. Mėginkime ir mes, kur tik galime, populiarinti šią mintį toliau, o šiais šventaisiais metais įsirašykime šią idėją į savo širdis, kaip svarbiausią šių šventųjų metų intenciją, ir melskime Dievą, kad priespaudos ir persekiojimo dienos mūsų tėvynėje kuo greičiausiai baigtųsi ir kad mūsų broliai lietuviai galėtų ir ten, savo tėvynėje, taip laisvai Dievą garbinti ir jam tarnauti, kaip ir mes čia, šiame laisvės krašte.

Hartforde gruodžio 8 Liet. piliečių klubo patalpose kalba Simas Kudirka. Scenos papuošimas Aldonos Saimininkienės. Nuotr. A. Jaro

WORCESTER, MASS.

Kalėdų eglutė

Aušros Vartų lituanistinė mokykla gruodžio 22 Aušros Vartų parapijos salėje surengė Kalėdų eglutę.

Atsilankė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Miciūnas ir pažadėjo auką. Dalyvavo LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas su žmona, Lietuvių Labdaros Maironio Parko draugijos pirm. K. Adomavičius su žmona, tėveliai ir gražus būrelis šios kolonijos gyventojų, kurie interesojoja mūsų jaunimo auklėjimu.

Susirinkusius pasveikino mkt. B. Miliauskaitė.

Mokiniai, vadovaujami mkt. A. Dabrilaitės, pagiedojo: O Švenčiausioji, Ateikite džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Tyliają naktį, Gul šiandieną, Sveikas, Jėzau gimusi.

L. Domantaitė padėklamavo L. Domantaitė padėklamavo eilėraštį — Kristus gimė. G. Vališkytė paskambino pianinu Švinių kareivių parodą, R. Pauliukonytė — Elisei.

Visi mokiniai suvaidino vaidinimą — Kalėdos miške. Jie savo roles atliko labai gerai. Paibaigę atvažiuo stumtiukų traukiamomis rogėmis Kalėdų senelis, kuriuo buvo mokinys V. Domantas, su dovanomis, kurios vos tilpo į roges. Jis apdovanojo ne tik mokinius, bet ir mokytojas.

Ruošiant programą, daug širdies ir pasiaukojimo įdėjo mokyklos vedėja M. Baškienė. Jai talkino ir mokytojos.

Po programos sveikinimo žodį tarė LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas. Tėvų komiteto pirm. O. Pridotkienė jis įteikė 200 dol. čekį. Maironio Parko pirm. K. Adomavičius sveikindamas pažadėjo ateinančiais metais: paramti mokyklą finansiškai; šiuo metu didelė skolos našta slejanti valdybos pečius, po gaisro atstačius Maironio Parko patalpas. Asmeniškai įteikė 10 dol. auką. J. Bruožis taip pat paaukojo 10 dol. Žymūs lietuviškų parengimų lankytojai ir lietuvių reikalų rėmėjai Karvytais paaukojo 10 dol., J. Brantas — 5 dol., jo žmona iškepė gražų tortą, Alytėnė — napoleoną. Buvo ir loterija, kuriai daug gražių ir brangių dovanų pririnko V. Roževičius. Jis su D. Domantienė ir vadovavo loterijai.

Tėvų komiteto iniciatyva ir tėvelių prisidėjimu visi buvo patenkinti.

Išdininkė dėkoja tėveliam, kad didelė dalis sumokėjo mokesčių už savo vaikučius. Mokestis, palyginus su kitomis mokyklomis, yra labai žemas. Vienam mokiniui — 25 dol., dviem — 40. Mokytojai ir tėvų komitetas nuoširdžiausiai dėkoja šios parapijos klebonui kun. A. Volungui už kiekvienais metais be atlyginimo duodamas naudotis puikias patalpas.

Visi kviečiami į Vasario 16 minėjimą

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 57 metų sukakties minėjimą Worcesterio rengia vasario 16, sekmadienį.

10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje bus iškilmingos mišios. Organizacijos su vėliavomis renkasi į parapijos salę 9:30 val. Iš ten organizuotai bus einama į bažnyčią. Mišios bus aukojamos už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ta pačia intencija mišios bus aukojamos vasario 23, sekmadienį, 7 val. ryto.

2 val. p. p. minėjimas vyks Lietuvių Piliečių Klube, 67 Vernon St. Pagrindinė kalbėtoja — LB krayto valdybos vicepirm. Aušra Zerr iš Philadelphijos.

Meninę dalį atliks Moterų Sąjungos 5-osios kuopos choras, vadovaujamas G. Kaneb, ir Aušros Vartų lituanistinė mokykla.

Taryba prašo organizacijas dalyvauti su vėliavomis pamaldose ir salėse.

Aukos bus skiriamos pagal aukotojų pageidavimą. Altai, Vlikui ir Lietuvių Bendruomenei. Tarybos valdyba prašo kiek galima

daugiau aukų siųsti jos išdininkui Kostui Podolskiui, 275 Massachusetts Road, Worcester, Mass., arba įteikti prieš minėjimą tą pačią dieną prie durų. Salėje aukos taip pat bus renkamos. Tarybos išdininkui talkins ateitininkai ir skautai.

Po minėjimo 5:30 val. vak. Maironio Parke rengiama vakarienė. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto. Jie gaunami pas Organizacijų Tarybos narius. Auka — 4 dol.

Worcesterio ir aplinkinių kolonijų gyventojai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir visame minėjime.

Valdybos ir naujų narių priesaika

Moterų Sąjungos 5-osios kuopos narės sausio 5 popiet organizuotai su vėliava, vargonininke O. Keršytei grojant maršą, įvygiavo į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Dvasios vadas klebonas kun. A. Miciūnas prisaikdino valdybą.

Pirm. J. Mack iššaukė visas naujas nares. Jų buvo gausu skaičius. Dvasios vadas prisaikdino ir jas. Pasveikino valdybą, naujas nares ir visas sąjungietes. Linkėjo ir toliau taip energingai dirbti ir augti naujų narių skaičium. Po visų apeigų suteiktą palaiminimą Švenčiausiu Sakramentu.

Sugrįžus iš bažnyčios atgal į salę, vyko susirinkimas.

Šių metų valdyba: pirmininkė Julia Mack, 1-ji vicepirm. Angelė Garsienė, 2-ji vicepirm. Elzbieta Alavošienė, finansų raštininkė Marija Žemaitienė, protokolų raštininkė ir lietuvių kalbos korespondentė Janina Miliauskienė, išdininkė Ona Backūnienė. Revizijos komisija: Marija Dabrilienė ir Leonora Karberienė. Anglų kalbos korespondentė — Rita Early. Tvaros prižiūrėtoja — Joana Sepavičienė. Veikimo komitetas: Marija Baškienė ir Jadvyga Spirauskienė. Choro vadovė ir stipendijų komisijos pirmininkė — Genovaitė Kaneb. Stipendijų komiteto vicepirm. — miesto vicemajorė Barbara Sinnott. Nominacijų komitetas: pirm. Marija Russell, Eugenija Pelletier ir Juozapa Smith.

Detroito lapkričio 23 skautų akademikų surengtoje madų parodoje parodos rengėja Danguolė Jurgutienė (k.) ir viešnia iš Chicago, solistė ir megztų drabužių kūrėja Elena Blandytė, modeliuojanti savo kūrinį. Paroda buvo atžymėta skautų akademikų veiklos 50 metų sukaktimi. Nuotr. J. Urbono.

Skautai akademikai Detroito lapkričio 23 surengė madų parodą savo 50 metų sukaktimi atžymėti. Paroda buvo Kultūriniam Centre. Aukštaitiškų tautinių drabužių modelioja Violeta Tatarūnienė ir Danutė Petrusevičiūtė. Nuotr. J. Urbono

Visos valdybos narės tarė po trumpą žodelį.

Pirm. J. Mack paaikšino visom, ypatingai naujosiom narėm, apie Moterų Sąjungą. Pirminė, kad šiais metais Moterų Sąjunga švenčia 60 metų įkūrimo jubiliejų. Savo tarpe turim įkūrėją U. Daukantiene, kuri tarė trumpą žodelį.

Valdyba, sausio 2 susirinkusi pirm. J. Mack gražioje rezidencijoje, turėjo pasitarimą dėl šių metų veiklos. Nutarta: gegužės 17, šeštadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje turėti įvairiausių vartotų daiktų išpardavimą (komiteto pirm. sutiko būti M. Seričikienė); birželio 22, sekmadienį, surengti Maironio Parke banketą su programa ir paminėti Moterų Sąjungos 60 metų įkūrimo jubiliejų; liepos mėnesį surengti išvažiavimą į Hampton pajūrį; spalio mėnesį padaryti ekskursiją į Baltuosius kalnus. Visus nutarimus susirinkimas priėmė.

Finansų raštininkė pranešė, kad kuopa turi 134 nares. Iš jų 74 priklauso prie apšvietos skyriaus ir 60 prie apdraudos. Praėjusiais metais mirė a.a. A. Matonienė.

Išdininkė padarė finansinį pranešimą. Energingos pirminkės J. Mack dėka finansai yra puikiam stovui.

Revizijos komisija, patikrinusi visas išdininkės knygas, rado jas pavyzdinčiai vedamas.

R. Molienė skaitė laišką Brazilijos studijuojančių jaunimo reikalui. Kun. H. Šulcas yra įsteigęs Šiaurės Amerikoje stipendijų fondą. R. Molienė mūsų kolonijoje sutiko surinkti 500 dol., kad būtų apmokamos vieno jaunuolio vienerių mokslo metų studijos. Narės suaukojo 34 dol.

Vicepirm. A. Garsienė sukalbėjo maldą už mirusias kuopos nares.

Po to buvo puikios vaišės, paruoštos veikimo komiteto, kurį sudarė Marija Baškienė ir Jadvyga Spirauskienė. J.M.

Spauda

yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

Iš LB vadovybės ruošto N. Metų sutikimo Detroito. Iš k. J. Kurienė, S. Smalinskas, M. Kvietienė, M. Petrulienė, dr. B. Vietys, L. Žemaitienė, dr. P. Žemaitis, prof. J. Pūkūnas ir dail. S. Smalinskienė. Nuotr. J. Urbono

PHILADELPHIA, PA.

Kalėdų eglutė

V. Krėvės lituanistinės mokyklos tradicinė Kalėdų eglutė su programa, vaišėmis ir įvairiomis pramogomis buvo suruošta sausio 5 parapijos salėje.

Tėvų komiteto pirm. V. Šalčiūnas, pasveikinęs gana gausiai atsilankiusius svečius, pranešė apie programos turinį ir jos eigą.

Pirmuoju numeriu buvo parodytas baletas dviejose grupėse: pirmoji šoko J. Česonytė, L. L. Zerr, R. Krušinskaitė, R. Pliuskonytė, o antroji — R. Radikienė, M. Jakono, B. Snipaitė. Pirmosios buvo pasipuošusios baltomis snaigų suknelėmis, antrosios — kombinuotomis raudonomis suknelėmis. Nors tai jaunutės šokėjos (rodos, IV ir V skyriaus mokinės), bet vaizdas buvo tikrai mielas. Dalykai gerai išmukti, techniškai daug padirbėta, gerai buvo jaučiamas muzikos ritmas. Šiuos baletinius dalykėlius paruošė mokytoja M. Radikienė; jai priklauso mūsų padėka.

Antruoju numeriu ėjo poezijos-giesmės-dainos pynė. Čia dalyvavo beveik visa mokykla. Scenų buvo net 35 dalykai. Šis montažas susidėjo iš atskirų kalėdinio-religinio-tautinio pobūdžio eilėraščių posmų, kurie buvo deklamuojami (atmintinai), kartais sudarant iš jų dialogus. Tarpais praskambėdavo kalėdinė giesmė ar daina.

Masines scenas geriau paruošti ir valdyti, ypač tokių jaunų dalyvių, nėra lengvas dalykas. O vis dėlto šis dalykėlis praėjo gana sklandžiai ir gyvai. Tai nuopelnas dainavimo mokytojos O. Pliuskonienės, kuri puikiai paruošė chorą.

Jau keleri metai negirdėjom mokyklos choro. Todėl šis pasirodymas buvo maloni staigmena. Svarbiausia, kad paliko įspūdį, jog tai auga papildymas suaugusių chorui.

Šiam montažui akordeonu akomponavo mokinys Jonas Puodžiūnas, kuris, atrodo, jau sugeba pakankamai gerai šiuo instrumentu naudotis.

Vaikam centrinis taškas buvo Kalėdų senelis (Kest. Dainora). Jis energingai, net pasiškėdamas, atvyko į sceną ir, žinoma, su dovanėliu maišu. Tuo tarpu į sceną suėjo vaikų darželio mokiniai, o jų buvo net 14. Vieni nedrąsiai ir nelabai leidosi į kalbas su Kalėdų seneliu, kiti gi jautėsi kaip namie. Jie visi, ratu sustoję, padainavo dainelę Opa, opa, ją iliustruodami įvairiais judesiais. Iš jų išsiskyrė, tur būt, pati jauniausia programos dalyvė M. Jovaišaitė. Ji padėklamavo trumpą eilėraštį taip užtikrintai ir balsiai, kad tiesiog stebino klausytojus.

Darželiui vadovavo mokytojos D. Dragūnienė ir R. Mironienė. Jų nuoširdžios pastangos aiškiai buvo matomos vaikučių parengime; jom priklauso mūsų aciu.

Visą programos eigą sumaniai

tvarkė nepailstanti jaunimo globėja mkt. Surdėnienė.

Kalėdų seneliui išdalinus dovanas, užvėgė komiteto pirmininkas užbaigiamajam žody visiem padėkojo už talką eglutę ruošiant ir pakvietė visus pasivaikšinti, pasisvečiuoti.

Veikė turtinga loterija, kurios sėkmingumą garantavo vaikučiai, tuoj išpirkę bilietus.

Pasivaikšinus buvo sudarytos sąlygos mažiesiems pasilinksinti. Na, ir šoko jie! Juk tai jų metinis parengimas.

Eglutė paliko gražiausius prisiminimus. Tenka dėkoti tom rankom ir širdim, kurios nepaigailėjo šiam reikalui savo pastangų.

Didelis būrys jaunosios kartos, kuri šeimas sukūrė jau šiame krašte, atvyko su savo atžalynų, kalbančių lietuviškai ir auklėjamų lietuviškojo dvasioj.

Pasiruošimas Vasario Šešiolikėjai

Jau intensyviai ruošiamasi mišni Vasario 16-ajai.

Iš kultūrinių organizacijų sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja LB abiejų apylinkių pirmininkai.

Minėjimas vyks vasario 16. Jis prasidės pamaldomis visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose. Po to programa bus atliekama Lietuvių Muzikinio Klubo didžiojoje salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys prof. dr. A. Klimas.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir savo dosnia auka paremti laisvės kovą.

Ad. G.

WESTFIELD, MASS.

Lietuviškos organizacijos gruodžio 7 bendrai surengė prieškalėdinę eglutę, kuri praėjo labai sėkmingai. Eglutė buvo — papuosta lietuviškais šiaudinukais. Jais pasigėrėjo visi, kas tik matė eglutę.

Lietuvos vyčių kuopa gruodžio 14 ir 15 surengė prieškalėdinę (boutique) mugę. Visi nariai ir jų pažįstami suaukojo įvairių daiktų. Pardavimui buvo pagaminta ir šiaudinių papuošalų eglutė. Juos pagaminę vietos moterys, tuos papuošalus daugiausia pirkė kitataučiai.

Vienas stalas buvo skirtas literatūrai. Čia buvo išdėstyta lietuviškos ir angliškos knygos apie Lietuvą. Čia buvo ir Lietuvos istorija, knygų vaikams, knygų apie religiją Lietuvoje, poezija, nuotykių.

Buvo ir lietuviškų valgių. Čia žmonės, susėdę už staliukų, galėjo užkandžiauti ir pailsėti, pasikalbėti su pažįstamais.

Mugėje dalyvavo ir daug kitataučių, kurie daug pirkė, bendrai su lietuvišiais valgė. Prie kavos buvo užmegztos naujos draugystės.

Vietos vyčių 30-ta kuopa sausio 7 turėjo savo susirinkimą ir nutarė paminėti Lietuvos ne-

DETROIT, MICH.

Lietuvių Bendruomenės žinios

Naujųjų Metų sutikimas, ruoštas Lietuvių Bendruomenės valdybos, praėjo su pasisekimu ir sutraukė per 300 svečių. Šiemet labai gražiai buvo papuosta Kultūrinio Centro salė. Papuošė jaunieji LB valdybos nariai: Irena Sventickaitė, Gintra Damušytė, Algirdas Skrebutėnas, Sigitas Viskantas ir jų talkininkė Marytė Alkevičiūtė. Maistas buvo puikiai paruoštas Bronės Kriauklėnienės. Šokiama grojo Vytauto Petrausko vadovaujamas Atžalyno orkestras. Naujieji metai buvo sutikti visiem sugiedant Lietuvos himną.

LB valdyba kviečia visus jungtis į laiškų rašymo akciją, kuri yra pravedama visose LB apylinkėse. Laiškai rašomi, kad būtų išleista iš Lietuvos išvažiuoti muzikui Aloyzui Jurgutui žmonai Marijai ir jo dukrai Dainai. Praeitų metų gale įvyko stubukas — išvadavome Simą Kudirką. Dabar nepamirškime ir kitų. Laiškų pavyzdžiai dalijami prie visų lietuviškų parapijų.

Jonas Urbonas, LB apylinkės pirmininkas, buvo pakviestas dalyvauti Michigano gubernatoriaus William G. Milliken ir jo pavaduotojo James Damman inauguracijos iškilmėse. Negalėdamas asmeniškai dalyvauti, pasiuntė sveikinimo telegramą.

Spaudos platinimo vaju tęsiamas ir toliau. Savanoris kūrėjas Jurgis Mitkus per Lietuvių Bendruomenę lietuviškai spaudai paremti paaukojo 45 dol. Jis yra pensininkas.

Jonas Urbonas

priklausomybės šventę vasario 16. Kun. kleb. Vincas Puidokas aukos mišias ir pasakys pamokslą. Visi vyčiai dalyvauja pamaldose ir bendrai eina prie komunijos. Mišios bus aukojamos už kenčiančią Lietuvą.

Visi parapiečiai prašomi gausiai dalyvauti 10:30 v. mišiose.

Kovo 9 vyčiai paminės šv. Kazimiero, vyčių globėjo, šventę. Mišios bus 10:30 v. ryto. Po pamaldų vyčiai parapijos salėje turės bendrus užkandžius. Visi kviečiami dalyvauti.

Mamertas Cvirkas

JAV senate ginama Jurgutienė

Senatorius H. M. Jackson JAV senato posėdy, svarstant prekybos sutartį su Rusija, iškėlė reikalavimą, kad būtų leista emigruoti F. Valančiūnei ir M. Jurgutienei su dukterimi; pažymėjo, kad Jurgutienė buvo priversta pasitraukti iš tarnybos ir jai grąšinama 6 metais kalėjimo, jei ji nesiliaus prašiusi leidimo išvykti pas savo vyrą į JAV.

Skaityk ir platink Darbininką!

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

Praeitame laikraščio numeryje susipažinome su M. K. Čiurlionio paveikslu — Viltis. Dabar vėl atverskime naujus knygų lapus, kur atspaus tos jo reprodukcijos. Sustokime ties kitu paveikslu, kurį suprasti nebūtų sunku.

Štai paveikslas — Pasaka.

Jis yra vienas iš įspūdingiausių M. K. Čiurlionio paveikslų, kurio negalima užmiršti. Patraukia jis savo gilia mintimi.

Paprastai pasaka mus nuveda į svajonių kraštus, kur kažkas kerį ir žerį. Ši pasaka yra kitokia. Ji nuveda mus į žmogaus egzistencijos kraštinę situaciją.

Pažiūrėkime į paveikslą.

Pirmame plane matome žemės kamuolį. Auga net vešli žolė. Toje žolėje sėdi vaikutis ir, ištiesęs rankas, siekia pienės. Pienė tokia vešli, tokia didelė, pačiame savo gražume.

Rodos, čia viskas paprasta. Vaikai mėgsta pieneš. Atrodo viliojančios ir gražios. Tai kas, kad jos paskui išsisklaidys ir beliks tik kotelis rankoje. Svarbu pasiekti, nors akimirka pasidžiaugti.

Bet štai pažiūrėkime į antrąjį planą. Ten matome jūrą. Ji visiškai rami, jokios bangelės, jokio

M. K. Čiurlionis — Pasaka

vėjelio. Jei būtų nors mažiausias vėjas, pienė tuoj būtų nupūsta ir suardyta.

Kaip žinome, jūra nuolat banguoja, ir vėjas ten nuolat sukiojasi. Rami jūra, kur nebūtų jokio vėjelio, yra didelė retenybė. Tokioje retenybėje, labai retoje pozicijoje, ir matome vaikutį ir pienę. Reikia tik mažo vėjelio pūstelėjimo, ir pienės nebėliks. Vaikutis bus nusiminęs, kad jis siekė ir nepasiekė.

Bet čia paveikslas nesibaigia. Viršum vaikučio skrenda didelis paukštis. Jis daug kartų dides-

nis nei vaikutis. Jo sparnai atkišti į priekį, lyg kokie kardai, kurie tuoj visą suspaus. Galva nuleista. Jis įsižiūrėjęs į vaiką. Te reikia tik menkos akimirkos, ir paukštis griebis savo auką, griebis vaikutį.

Tai žmogiškosios būties pasaka, tokia gili ir tragiška. Ir niekada neužmirši tų trapių vaiko rankelių, vešlių žolynų, tos didelės, tiesiog spengiančios pajūrio tylos, pienės gražumo ir to baisaus paukščio, to žmogaus likimo.

TRYŠ BUVĘ ŽYMŲS ŽMONĖS

PRANAS NARVYDAS

Šių prisiminimų autorius yra Pranas Narvydas. Jam jau 88 metai. Gimęs ir augęs Joniškyje, į Ameriką atvyko 1907 metais. Gyveno New Yorke.

Jam teko susitikti daug ano metų mūsų veikėjų, su jais kalbėtis, drauge dirbti. Ne vieną jų yra aprašęs, ne vieną toki rašinį paskelbęs spaudoje. Yra parašęs ir prisiminimų knygą apie Lietuvą. Daug rašė apie lietuvių gyvenimą Amerikoje prieš

pirmąjį karą, tuoj po karo, kaip čia vyko didis lietuvių entuziazmas.

Čia iš jo prisiminimų spausdiname pasakojimą apie tris vyrus, tris muzikus, kurie reikėsi prieš pirmąjį pasaulinį karą ir tuoj po karo, atkūrus Lietuvai nepriklausomybę. Tie muzikai buvo Mikas Petrauskas, Stasys Šimkus, abu grįžę į Lietuvą ir ten plačiai pasižymėję, ir Ksaveras Strumskis, likęs Amerikoje ir čia toliau sėkmingai reiškėsis. (Red.)

Čia norima pakalbėti apie tris vyrus, savo laiku New Yorko lietuvių kolonijoje palikusius gilių pėdsakų muzikos srityje. Tai muzikai Mikas Petrauskas, Stasys Šimkus ir Ksaveras Strumskis.

-o-

Kompozitorius Mikas Petrauskas praskynė kelią mūsų dainai ir muzikai, kai čia atvyko 1907 metais. Lig tol kai kur prie parapijų vargonininkai buvo suorganizavę chorų, bet neturėdavo dainomų gaidų.

Atvykęs, rodos, sau prieglaudą iš karto rado pas M. Bučinską. Paskui jį visą laiką globojo du žinomi ir pasiturintys žmonės: tas pats M. Bučinskas, turėjęs siuvyklą, ir V. Jankauskas, vyresnysis JAV imigracijos inspektorius vadinamoj ašarų saloj — Ellis Island, N.Y.

Komp. M. Petrauskas tučtuojau ėmėsi kurti chorą. Jam tal-

kino P. Bukšnaitis ir A. Kvedaras. Pirmas — buvęs vargonininkas, o kitas tuo metu vargonininkavo Angelių Karalienės parapijos bažnyčioj, Brooklyne.

Suorganizuoti chorą buvo nelengvas darbas. Vyrų nestigdavo, o su merginomis buvo kur kas sunkiau. Tetos ar motinos kažkodėl nenorėdavo leisti savo dukterų į „kažkokį“ ten chorą. Jos, jei ne bažnytinis, kitokių chorų nepripažindavo. Mokyti tokių chorą reikėjo nepaprasto pasišventimo ir kantrybės. Choristai juk neturėjo jokio supratimo apie gaidas. M. Petrauskas buvo kantrus, taktiškas, nesusipykdavo ir stengdavosi veikti švelniu būdu. Jis paprastai grodavo choro dalyvams smuiku, kol tie gerai savo klausia gaidas įsidėmėdavo.

M. Petrauskas sugebėjo pritraukti po New Yorko didmiesį išsiblaškusius visokių profesijų lietuvių. Ir tuo būdu atsirado mum tada nežinomi Čiurlionis (K.Č. brolis) ir pianistas Skirgaila, ar Švitrigaila (sako, senovės Lietuvos kunigaikščių kilmės).

1908 metais M. Petrauskas išvyko į Paryžių. Ten studijavo konservatorijoje. Grįžęs New Yorkan, apsigyveno, rodos, apie W. 82 gatvę, netoli 8-tosios Avenue. Ir ten, rodos, įsteigė muzikos studiją. Bematant pas jį atsirado maždaug iš 15 asmenų New Yorke gyvenančių lietuvių profesionalų klubas. Vieni jų dirbo kaip inžinieriai prie miesto kanalizacijos, kiti prie vandentiekio. Iš viso tie lietuviai laikėsi nuošaliai nuo lietuvių pilkosios masės, ir jų niekas jokiuose susirinkimuose nematydavo. Vėliau, į JAV atvykus Lietuvos Misijai, pora tų inži-

nierių siūlėsi vykti į Lietuvą ir ten miestuose padėti tiesti kanalizaciją bei vandentiekius. Dėl pinigų trūkumo tuo metu jais nepasinaudota.

-o-

Žinomas gaidų bei muzikos leidėjas Ksaveras Strumskis, prieš atvykdamas į Ameriką, vargonininkavo Gardino gubernijoje. Mat, jį buvo ten išsikvietęs kaimynystės klebonavęs kunigas. Būdamas gudų tarpe, išmoko gerai lenkiškai. Kartą jo klebonas gavo iš Amerikos Chicagoje leidžiamą lenkų laikraštį. Strumskis jau buvo manęs vykti į Ameriką, tačiau ten neturėjo jokio pažįstamo nei adreso. Dabar tame laikraštyje rado skelbimą — reikia vargonininko. Tai ir nulemė jo kelionę į Ameriką.

Atvykęs Chicagon, lietuvių greit nesutiko. Pas lenkus rado sau kambarį. Pinigų su savim buvo atsivežęs. Bet vargonininko vietos Chicagoy nebuvo. Atsirado vargonininko vieta tik lenkų ūkininkų kolonijos mažame Dokotos valstijos miestelyje. Klebonas jam tinkamo vargonininko rasti buvo atvykęs Chicagon. Buvo trys kandidatai: du lenkai ir mūsų Strumskis. Pasirinkdamas sau žmogų, klebonas patarė, kad kiekvienas parašytų jam laišką apie save. Nuostabu, Strumskis buvo laimėtojas.

Nuvyko Dakotoni žiemos pradžioj. Oras nepaprastai šaltas. Kambarėly, kuriame gyveno, krosnelė vakarais įkaisdavo iki raudonumo, o kai atsikeldavo, rasdavo nusiprausti vandenį visai suledėjusį. Pavasario ir vasaros laikų gamta, kaip Str. pasakojo, būdavo dieviškai graži. Turėjęs mažą bažnytinį chorą.

Pagaliam tarp lenkų jam nusibodė; pasiilgęs lietuvių. Klebonas nenorėjęs jo paleisti, bet jis užsispyrė ir grįžo Chicagon. Grįžęs rado lietuvių. Kuriam laikui buvo padaręs sutartį su Lietuvos savitraščio leidėju Olšausku būti jo agentu. Mat, Olšauskas buvo sumanęs praplėsti savo įmonę — ne vien leisti laikraštį ir knygas, bet ir paravinėti siuvas mašinas, laikrodėlius ir panašiai.

Strumskiui tuo būdu teko atsidurti Pensilvanijos valstijoje. Keletą mėnesių pavažinėjęs, pamatė, kad maža iš to pelno.

Kas Strumskį paskatino vykti į Brooklyną, nežinia. Bet vėliau jau jį matom talkinant M. Petrauskui, o šiam išvykus, perėmė visą tą dainų kultūros šaką į savo

rankas. Keliolika metų vargonininkavo Brooklyno Šv. Jurgio parapijoje. Vėliau ėmė dirbti miesto valdybos biure. Ten išbuvo daugelį metų.

Strumskis buvo lėto būdo. Chorą mokydamas, kantriai dirbdavo. Dainininkai savo mokytoją greit suprasdavo, ir choras augdavo kaip ant mielių. Jis buvo augintojėlis ir Operetės choro, kuris gyvavo ilgą laiką.

Turėdamas nemažą pažinčių su miesto pareigūnais, Strumskis daug padėdavo savo tautiečiams įvairiuose reikaluose. Leisdamas gaidas dainom, sudėjo į jas daug tūkstančių, kurių nebeatgavo.

Brooklyno lietuvių kolonijoje Strumskis buvo plačiai žinomas. Kas jį jį kreipdavos, visi išeidavo patenkinti. Aš esu tikras, jog Brooklyno lietuvių kolonija ilgai atsimins Ks. Strumskį. Jo pėdos čia giliai įmintos.

-o-

Kompozitorius Stasys Šimkus žinomas visai lietuvių tautai. Jis taip pat žinomas bei mielas ir Brooklyno lietuvių kolonijai. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo atvykęs į Ameriką rinkti aukų nuo karo nukentėjusiems. Rodos, ir Brooklyną atvyko iš Philadelphijos. Čia tuoj griebėsi choro. Savo būdu buvo ugningas, nepaprastos energijos, be jokių nuolaidų.

Būdavo, kai tvokstels savo ilgų plaukų plaukštę nuo kaktos, tai choristai, kaip elektros trenktai, būdavo klusnūs.

Lietuvių liaudies dainos dažnai atrodo monotoniškos ir liūdnos, bet komp. Šimkus mokėdavo įkurti ugnį, ir jos tuoj pasidarydavo gyvesnės. Jo vadovaujamas choras buvo gan gerai suorganizavęs. Kaimyninės kolonijos jį kviesdavo pas save.

Visam choro sastatui kur nuvykti brangiai atsieidavo, o rengėjai to pinigų neturėdavo. Todėl Šimkus iš savo choristų pasirinko geresniuosis balsus ir sudarė kvartetą, labai gerai išmiksintą.

Kai išgarsėjo Šimkaus dainos, kur nors nuvykti būdavo vieni juokai. Kartą, rodos, buvo pakviesti į New Britain, Conn. Ten po koncerto vietiniai vaišino kaip beįmanydami ir vidunaktį nulydėjo į traukinį. Traukiny keleviai snaudė. Šimkaus kvartetas nerimo. Na, ir užtraukė smagią dainą. Snaudusieji keleviai sujudo. Ėmė rinktis ir iš kitų vagonų. Visi tik klausė: Kas jie?

M. K. ČIURLIONIS
ST. PETERSBURGE, FLA.

St. Peterburgo, Fla., „Lietuvių Bendruomenės“ skyrius Lietuvių klube sausio 16 surengė M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimą. Jį pradėjo skyriaus pirmininkas J. Giparas, pasveikindamas čia atsilankiusį pranciškonų provincijolą tėvą J. Gailių ir kitus garbingus svečius. Minėjimui gyvai vadovavo p. Stanelis.

Pagrindinis minėjimo dalykas buvo dailininko A. Rūkštelės paskaita, kurioje jis labai išsamiai ir vaizdingai apibūdino Čiurlionio asmenį, jo apsisprendimą už lietuviybę, muzikos ir tapybos meno studijas ir lietuviškąją veiklą. Atskleisti Čiurlionio pasaulį gamtos kaip slaptingos šventyklos traktavimą ir simbolizmą mišriai publikai nėra lengvas dalykas. Bet prelegentas, gerai susipažinęs su Čiurlionio kūryba ir pats būdamas dailininkas, surado tinkamą būdą giliai dailininko genijaus paslaptis atskleisti visiem prieinamu būdu. Tai gausių Čiurlionio kūrybą vaizduojančių skaidrių subtili, taikli ir pagauli interpretacija. Muzikinės prelegento žinios ypač praverė aiškinant kūrinį, kur tapyba ir muzika susilieja. Pabaigoje išklausėme Čiurlionio simfoninę poemą „Miške“. Būtų gera, kad A. Rūkštelė platesniam supažindinimui su Čiurlionio muzika skirtų vieną vakarą, kurios, Chicagos pavyzdžiu, žada ir pas mus atsirasti.

Elenos Rūkštelienės vadovaujamas moterų oktetas pradiųgino 4 dainelėmis: Vanagailės „Grazių dainelių“, M. K. Čiurlionio „Kas bernelio sumis-

Prieš pirmąjį pasaulinį karą New Yorke buvo gana daug vokiečių dainininkų draugijų. Jų chorai vasarą dainuodavo miesto soduose. Žinovai sakydavo, kad niekas kitas taip dainiai negali dainuoti, kaip tik vokiečiai. Apie lietuvių tais laikais maža kas žinodavo, o čia dainuodavo ir lietuviai. Todėl Šimkaus kvarteto garbė paprastai atitekdavo vokiečiams.

Komp. Šimkui išvykus į Lietuvą, dingio choras ir kvartetą. Šiandien tai prisiminus, kyla klausimas, ar daug yra dar išlikusių mūsų tarpe to choro ar kvarteto dalyvių.

Žymusis lietuvių kompozitorius St. Šimkus paliko savo pėdsakus tiek Brooklyno lietuvių kolonijoje, tiek iš viso Brooklyno tuometiniame gyvenime.

lyta“, K. V. Banaičio „Liūlia liūlia“ ir liaudies daina „Ir pasėjau linelius“. Paskui ėjo darbščiujų mūsų šeiminių suruoštos vaišės ir šokiai, kuriem nepasididžiavo akordeonu groti p. Armonas. Minėjime dalyvavo apie 120 žmonių.

V.K.

IŠ VISUR

— Čiurlionio ansamblio 35 metų sukakties minėjimas — akademija Clevelande, Lietuvių Namuose įvyks sausio 26.

— Čiurlionio ansamblio 35 metų sukakties koncertas Clevelande įvyks balandžio 26.

— Solistui Kiprui Petrauskui gruodžio 31 okupuotoj Lietuvoj, prie naujųjų operos ir baleto teatro rūmų Vilniuj, atidengtas paminklas. Paminklo skulptūrą sukūrė G. Jokūbonis.

— Solistei Vincei Jonuškaitei pagerbimą rengia Los Angeles lietuviai vasario 2, sekmadienį, 12:30 val. Michaels restorane, netoli lietuvių Šv. Kazimiero parapijos.

— Lietuvių Žurnalistų Sąjungos nauja centro valdyba sausio 7 d. posėdy pasiskirstė pareigomis: kun. J. Vaišnys, S.J. — pirmininkas, J. Janušaitis — vykdomasis vicepirmininkas, V. Kasniūnas — vicepirmininkas ir leidinių redaktorius, Vl. Būtnas — vicepirmininkas kultūriniam reikalui ir informacijai, E. Pakštaitė — vicepirmininkė jaunimo reikalui ir ryšiam su amerikiečiais, A. Puzauskas — sekretorius, D. Vakarė — izdininkė.

— Laiškai Lietuviams žurnalo sidabrinio jubiliejaus išklmės bus vasario 23, sekmadienį, 4 val. popiet Jaunimo Centro didžiojo salėj, Chicagoy. Meninę programą atliks Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Akomponuos Manigirdas Motekaitis. Iškilmingo banketo metu bus įteiktos premijos šių metų konkurso laimėtojam.

— Kun. Viktorui Kriščiūnevičiui, Detroit, Mich., iš Sv. Petro parapijos išvykstant perimti klebono pareigų Dievo Apaizdos parapijoje, gruodžio 28 Sv. Petro parapičiai suruošė gražias išleistas.

Amerikos Lietuvių Kongrese Amerikos Lietuvių Tarybos garbės pirmininkas L. Šimutis ir Tarybos garbės narys A. Aleksis. Nuotr. V. Noreikos

Į karybinius
Čiurlionio metus

(atkelta iš 3 psl.)

buvo kalbama apie konkursą Čiurlionio metų proga. Minimas buvo sonatos konkursas. Jis iki šiol nesuorganizuotas ir nepaskebtas.

Tokio konkurso labai reikėtų. Reikėtų parinkti sonatos ar preliudo formą, kuri būtų įveikiama smuiku ir piano ar tik vieno piano. Tai prie Čiurlionio piano briliantų būtų pridėtas ir mūsų laikų kūriny.

Konkurso mėcenatu turėtų būti Liet. Bendruomenės Krašto Valdyba, o jį techniškai praveisti galėtų ta pati Vargonininkų Muzikų Sąjunga.

PARAPIJOS 80 METŲ SUKAKTIS

ELIZABETH, N.J.

Šiais metais Elizabetho Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija, švenčia 80-ties metų gyvavimo sukaktį. Tos sukakties paminėjimas bus sausio 26. Tą dieną 12 val. bus koncelebruojamos padėkos mišios, po kurių 1 val. parapijos salėje įvyks iškilmingi pietūs-banketas.

Šios parapijos įsisteigimo data reikia laikyti 1895 m., nes tais metais buvo atlaikytos pirmosios mišios nuosavoje bažnyčioje. Tačiau jau pora metų prieš tai Elizabethe gyvenantieji lietuviai retkarčiais turėdavo lietuviškas pamaldas, kurioms vadovaudavo iš kitų lietuvių kolonijų atvykę kunigai: J. Zebrys iš Waterburio ir J. Kaulakis iš Philadelphijos.

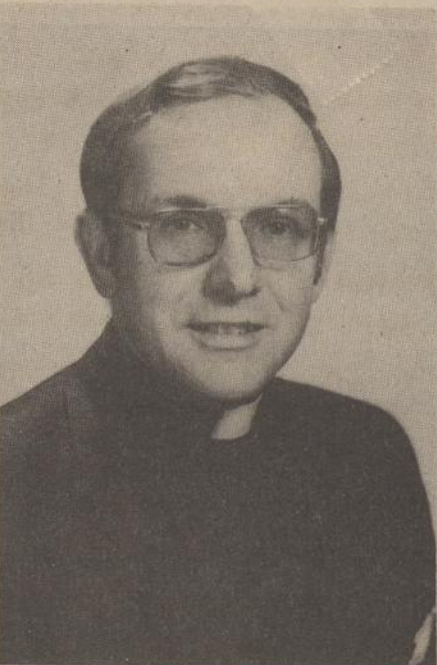
Šių kunigų dėka, gražiais ir uždegančiais pamokslais paveikti, Elizabetho lietuviai buvo vieningi ir visuotiname susirinkime nutarė statyti savo bažnyčią, steigti lietuvių parapiją ir tam reikalui pradėjo piniginių vajų.

Porai metų praėjus, savoji medinė bažnyčia jau buvo pastatyta ir pašventinta. Pirmosios šioje naujoje bažnyčioje pamaldos buvo atlaikytos 1895 m. birželio 28 Šv. Petro ir Povilo šventės išvakarėse. Pirmasis parapijos klebonas buvo kun. J. Servetka.

Jam teko didelis ir rūpestingas darbas, organizuojant naują parapiją. Sekančiu klebonu buvo paskirtas kun. B. Zindzius. Jo klebonavimo metu buvo pastatyta dabartinė mūrinė bažnyčia, o po keletos metų ir parapiinės mokyklos pastatas.

Per visą šį 80-ties metų laikotarpį parapijoje klebonavo: kun. J. Servetka, kun. B. Zindzius, kun. J. Simonaitis ir prel. M. Kemėzis. Šio pastarojo prisiminimų miesto savivaldybė jo vardu pavadino gatvę, kuri eina pro parapiinės mokyklos pastatą.

Nuo 1969 kovo 8 šios parapijos klebonu-administratoriu-

Kun. Petras Žemeikis, Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas Elizabeth, N.J.

mi yra kun. Petras Žemeikis. Geraširdžių parapijiečių remiamas ir būdamas neišsėmiamos energijos, jis šioje parapijoje, palgint per trumpą laikotarpį, gan daug visokių pataisymų-pagerinimų padarė. Paskutiniuoju metu yra pagrindiniai remontuojamas parapijai priklausančios šios butų pastatas. Jo remontui pasibaigus, jis bus atidaras parapijiečių apžiūrėjimui, ir po pašventinimo numatoma namą pavadinti prel. M. Kemėžio vardu.

Parapinė mokykla

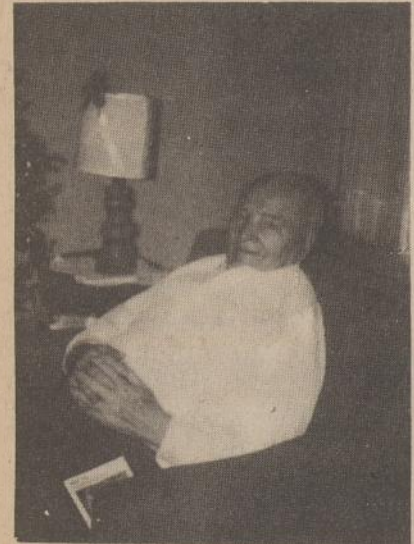
Jau per 60 metų prie parapijos veikia 8-nių klasių mokykla, kurioje mokytojaus seselės prancišketės. Per 60 metų laikotarpį mokykla yra išleidusi 1,184 abiturientus, iš kurių daugumas yra pasiekę aukštąjį mokslą. Šiuo metu mokykloje yra 214 mokinių, bet labai mažas procentas lietuvių.

Jau antri metai mokyklos vedėja yra seselė Teodora. Mokyklos globėjas klebonas kun. P. Žemeikio rūpesčiu bei pastangomis, mokiniai parapijos salėje gali gauti gan pigia kainą pietus.

Parapinės mokyklos patalpose veikia ir šeštadieninė li-tuanistinė mokykla, kurios vedėja yra kun. J. Pragulbickas.

Parapijos choras

Kartu su parapijos įsisteigimu pradėjo veikti ir choras. Pradžioje jam vadovavo svetimtautis, o tik 1898 metais parapijoje pradėjo vargoninkauti lietuvis vargonininkas A. Batūra (o gal Bavarskas?), tad ir choro įsisteigimo data reikėtų laikyti 1898 metus. Gal aukščiausią meninį lygį choras pasiekė, kuomet jam vadovavo prof. J. Zilevičius (1929-1961 m.). Nuo 1962 spalio 1 vargoninkauja ir chorui vado-

J. Jakimavičius, 95 metų, seniausias Elizabetho lietuvių parapijos narys.

VLIKO INFORMACIJŲ ORGANIZAVIMAS

(atkelta iš 2 psl.)

rinėjimų Lietuvoje rezultatus" (Results of Sociological Research in Lithuania). Mum tas kalynys nebuvo žinomas, ir nepasiekė apie jį gauti jokių žinių. Todėl, net pakartotinai klausiami dėl Statkevičiaus, nieko konkretaus negalėjome atsakyti. Neseniai gavom iš Briuselio ir Koelno pranešimus, kad jos apie Statkevičių iš Komunisto žurnalo redaktoriaus Henricko Zimano gavusios tokias žinias: "Medicinos gydytojas Algis Statkevičius dirba Vilniuj prie greitosios pagalbos įstaigos." Aš parašiau Amnesty International, kad Algis Statkevičius yra dažnas vardas ir pavardė Lietuvoje. Bet, kai užklaustas apie sociologą Algi Statkevičių, Zimanas rašo apie gydytoją Algi Statkevičių, tai kyla klausimas, ar nėra tai paprastas išsiskukinėjimas ir pėdų mėtymas, nenorint duoti žinių apie areštuotąjį Statkevičių.

New Yorko Amnesty International grupei yra duotas uždavins rūpintis dr. Izidorius Ru-

daičio išvadavimu. Šis asmuo ir man pačiam ir daugeliui kitų gerai pažįstamas; apie jį Amnesty International organizacijai duotos išsamios žinios. Dr. Rudaitis 1974 gegužės mėnesį buvo nuteistas trejiems metams sunkiųjų darbų kalėjimo.

-o-

Šiuo savo pranešimu mėginau tamstas sutraukti supažindinti su Vliko informacijų organizavimu, paruošimu ir platinimu. Paskutiniaisiais metais, kaip žinot, ne tik Lietuvoje, bet ir visoj Sovietijoj plečiasi rezistencija. Tačiau, kad ir kiek ta rezistencija bebūtų aktyvi, net ir drauge su ja mūsų pastangos nėra tiek efektingos, kad Lietuvos byla būtų pasauliui žinoma taip gerai, kaip Palestinos ir Izraelio tarpusavio kova. Mes savo tautos nekurstom sukilti, o tik skelbiam tai, kas tenai vyksta. Visu savo įtempimu siekiame ir veikiame, kad Lietuva išsivaduo-tų iš sovietinės vergijos. Tad veikim visi drauge, apie Vliką susibūre ir visokeriopai jo darbus remdami!

Jonas Obelinis

Elizabetho lietuvių Šv. Petro ir Povilo bažnyčios vidus.

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvos tarmių šventė

L.B. Brighton Parko apylinkė, kuriai pirmininkauja Juozas Šla-jus, surengė Lietuvos sričių — tarmių šventę, kuri prasidėjo sausio 10 d. Jaunimo Centre.

Šventė pradėta tautodailės paroda, kurią atidarė L.B. kultūros t-bos p-kas Anatolijus Kai-rys. Šventės iniciatorius skautininkas Pr. Nedas, o tautodailės parodos organizatorė ir jos vykdytoja mokyt. Stasė Petersonienė. Paroda buvo graži ir skoningai sutvarkyta ir turėjo įvairių eksponatų.

Atidarymo meninę programą atliko Balys Pakštis ir Rūta Pakštaitė. Grojo rageliu ir kanklėmis ir taip atliko keletą liaudies muzikos dalykėlių.

Pristatytas skrabalų liaudies muzikos meistras Bronius Leš-činskas. Dalyvavo su savo eksponatais — kanklėmis kanklių meistras Krivinas Ruminas.

Parodos eksponatai įvairūs. Jų buvo didelė gausa. Daugiausia buvo įvairių rankdarbių, labai daug iš Lietuvos atvežtų audinių, gintaro dirbinių, drožinių, graviūrų ir k., Lietuvos sričių tautiniai rūbai, miestų herbai. Buvo ir senosios lietuvių tautodailės pavyzdžių — Rūpintojėlių, kopyltstulpių ir įvairių šventųjų paveikslų ir graviūrų. Buvo retų knygų apie liaudies meną ir kitų.

Parodą chigaiškiai gausiai lankė, domėjosi jos gražumu ir turtingumu. Ją aplankė lituanistinių mokyklų mokiniai ir viena amerikiečių studentų grupė. Stasė Petersonienė verta pagyrimo, nes ji atliko milžinišką kultūrinį darbą.

Sausio 11 Jaunimo Centre įvyko tarmių vakaras, kuris sutraukė neregėtai gausų dalyvių skaičių. Salė buvo kimšte prikimšta, niekas nesitikėjo tokio gausaus svečių atsilankymo. Visus sutraukė naujas dalykas, kokio Chicagoje dar nebuvo. Pasirodė savo tarmėmis aukštačiai, žemaičiai, dzūkai ir kapsai, tik gaila, kad pamiršo pakviesti žanavykus. Tikrai programa buvo pasigėrėtina graži, kurią atliko ne eiliniai aktoriai: Z. Visockienė, L. Barauskas, D. Bindokienė, V. Stankienė ir V. Petruskas. Jie gražiai pasirodė su Lietuvos sričių tarmėmis ir savo originalia humoristine kūryba to vakaro svečius džiugino. Be aktorių, dar pasirodė Fausto Strolio vadovaujamas Jaunimo Centro studentų vokalinis vienetas, padainavo kelias liaudies dainas.

Šokių grojo Biknevičiaus orkestras. Svečiai linksmai šoko ir skaniai vaišinosi įvairiais patiekalais.

Ne eilinis koncertas

Sausio 12 Jaunimo Centre pasirodė lenkų kilmės pirmajis solistas Stefanus Wicik, kuris 1966 m. įsijungė į lietuvių operos darbą, pramoko lietuviškai ir kiekvienoje operoje atlikdavo reikšmingas partijas.

Jaunimo Centro vadovybė suruošė jo dainų koncertą. Muzikui Alvydui Vasaičiui akomponuojant, Stefanus Wicik davė iškilią programą. Padainavo pasaulinių operų arijas ir kitų muzikų kūrinius. Jis pasirodė kaip aukšto lygio profesinis tenoras, sugebąs gerai valdyti balsinę medžiagą ir mokąs pasirinkti aukšto lygio tarptautinės muzikos garsių kompozitorių dalykus.

Jis sklandžiai dainavo anglų, vokiečių, rusų, italų, prancūzų, lenkų ir lietuvių kalbomis.

Gražiai lietuviškai padainavo St. Šimkaus "Vai kur nužėgiuos" ir "Ko vėjai pučia" ir, be to, "Gėlę, kurią man dovanojai" iš G. Bizet operos "Carmen".

Lietuviams labai džiugu, kad aukšto lygio dainininkas tapo mūsų tautos nuosirdžiu draugu. Reikia pasidžiaugti, kad chigaiškiai lietuvių gausiai atsilankė ir jo rečitalį, šiltai sutiko ir gausiai plojo.

LB Marquette Parko apylinkės valdybos plačios apimties posėdis įvyko sausio 12 jos pirmininko Vlado Velžos bute, 6100 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. Dalyvavo visi valdybos ir revizijos komisijos nariai. Vidurio Vakarų apygardos pirm. Romas Kronas, Pasaulio Lietu-vio administratorius Stasys Džiugas ir mokyklų tėvų komitetų atstovai. Susirinkusieji nuodugniai aptarė apylinkės veiklos planus. Svarstė ir švietimo reikalus.

LB Vidurio Vakarų, Ohio ir Michigan apygardų ir jų apylinkių pirmininkų bei atstovų suvažiavime, vykusiam Jaunimo Centre lapkričio 30 ir gruodžio 1, apgailestauta, kad Marquette Parko ir Cicero apylinkėse lietuvių nešutaria. Pageidaut, kad tos dvi apylinkės susitartų. Nutarta, kad senoji valdyba, vadovaujama Jono Vaičiūno, ir naujoji vadovaujama Vlado Velžos, suauktų bendrą LB Marquette Parko apylinkės susirinkimą ir išrinktų pagal LB įstatus vieną valdybą, kuriai visi paklustų.

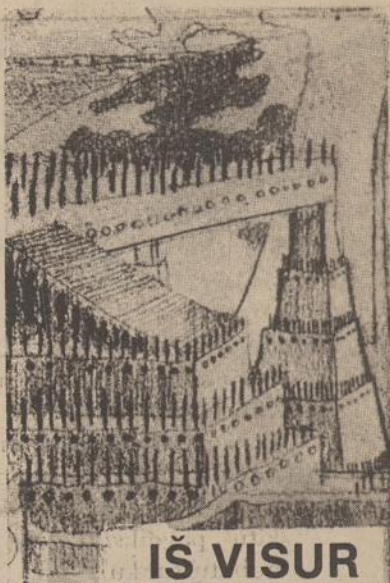
Jaunimo Centre vasario 1 rengiamas LB Vidurio Vakarų apygardos balius; įvairių ir įdomią programą atliks jaunimo sambūriai. Pelnas skiriamas li-tuanistinių mokyklų paramai.

Numatytas suruošti jaunimo Vasario 16-osios minėjimas. Programą atliks lituanistinių mokyklų mokiniai.

Vasario 16 visa LB Marquette Parko apylinkė dalyvauja Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoj bendrai rengiamam Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

J. Kaunas

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

IŠ VISUR

— Elena Juciūtė, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, stauga susirgo. Praeitą savaitę pradžioje ją ištiko stiprus širdies priepuolis. Iš darbovietės tuoj buvo nugabenta į ligoninę ir paguldyta sunkiai sergančiųjų skyriuje. Savaitės gale jos sveikata buvo kiek pagerėjusi. Ji gyvena Bostone, ir ja rūpinasi vietos saulų kuopa.

— Baltijos valstybių diplomatiniai pareigūnai sausio 16 buvo susirinkę Washingtone pasišildyti ir pasitarti klausimais, liečiančiais Baltijos valstybes, Pasitarime dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai, J. Kajeckas, A. Dinbergs, E. Jaakson, atvykęs iš New Yorko, ir Lietuvos bei Latvijos pasiuntinybių patarėjai — S. A. Bačkis ir V. Tomsons.

— Juozas Gaila, L.B.-nės Krašto valdybos pirmininkas, Šv. Kalėdas praleido St. Peterburgo lietuvių tarpe. Dalyvavo surengtose bendrose tradicinėse Kūčiose ir atšventė Šv. Kalėdas užpildytoje lietuvių klubo salėje. Pasveikino gausiai susirinkusius lietuvius su šventėmis ir palinkėjo sėkmės lietuviškoj veikloj. Kalėdų antrą dieną buvo sušauktas susirinkimas, kuriame J. Gaila nušvietė L.B.-nės veiklą ir S. Kudirkos atvykimą. Ragino daugiau remti mūsų veiksnius pagal savo apsisprendimą, remti ir palaikyti lietuvišką spaudą ir surasti būdų daugiau įeiti į amerikiečių spaudą.

— Dr. Stasys A. Bačkis Liet. Kat. Akademijos suvažiavimo darbų VIII-tome išspausdino— Sovietų Sąjungos laikysena nacių, tautybių bei Lietuvos atžvilgiu. (435-455 pusl.). Šio straipsnio atspaudai autoriaus išsiuntinėti laikraščio redakcijom ir artimiesiems.

— Algimantas Gečys, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, užmezgė santykius su Tarptautinės Žmogaus Teisių Lygos (International League for the Rights of Man) pirmininku advokatu Jerome J. Shestack. Jam įteikta dokumentinė medžiaga, liečianti žmogaus teisių pažeidimus pavergtoji Lietuvoje. Ši 1942 metais įsteigta organizacija veikia 37 valstybėse. Ji šiuo metu turi su viršum 3,000 narių, daugiausia teisininkų, buvusių diplomatų. Mažiausias organizacijos skyrius yra Sov. Sąjungoj. Prie jo anksčiau priklausė penki asmenys; dabar likęs vos vienas — fizikas Andrei Sacharovas. Solženecynas buvęs organizacijos patarėju. A. Gečys į adv. Shestack kreipėsi su prašymu, kad jo organizacija susidomėtų pavergtais lietuvių ir pasiųstų teistojus į Vilnių įvykdyti teismą ryšium su areštais dėl Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platinimo.

DARBININKO

NAUJI SKAITYTOJAI:

J. Kalinauskas, Red Hook, N.Y., K. Laukaitis, Hinsdale, Ill., M. Cepulis, Phila., Pa., Dr. J. Mikulionis, Sterling Hts., Mich., F. Valinskas, Chicago, Ill., V. Šoliūnas, Lemont, Ill., A. Baranauskas, Maspeth, N.Y.

Kitiems užsاک:

JAV LB Krašto Valdyba — S. Kudirkai, Locust, N.J., J. Steponavičius, Dorchester, Mass. — A. Steponavičiui, Ft. Myers, Fla., F. Valinskas, Chicago, Ill. — A. Šimkui, Chicago, Ill., J. Kreivėnas, Cicero, Ill. — N. Vardytei, Hyattsville, Md.

LOS ANGELES, CALIF.

Politinių studijų savaitgalis

Sausio 25-26 Lietuvos Fronto Bičiulių Los Angeles sambūris organizuoja tradicinį politinių studijų savaitgalį aktualiosiomis lietuviškos politikos problemoms nagrinėti. Aktyviais dalyviais pakviesti sutiko atvykti PLB garbės pirm. Stasys Barzdukas, kariuomenės teisėjas dr. Jurgis Gliudys Jr., Simas Kudirka ir kun. Kazimieras Pugevičius. Laukiama ir dr. Kęstučio Valiūno, Vliko pirm.

Simas Kudirkos pagerbimo Los Angeles Darbininko redaktorius Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, kalbasi su Simu. Nuotr. P. Jasiukonio

ROCHESTER, N.Y.

Lankėsi Kudirka

Gruodžio 29 ir 30 Simo Kudirkos ir jo šeimos atsilankymas Rochestery buvo sutiktas su nemažesniu dėmesiu ir nuoširdumu, kaip ir kitose lietuvių vietovėse. 11:45 val. jaunimo kongreso pamaldose dalyvavo visa Kudirkų šeima. Mišias aukojo tėv. Augustinas Šimanavičius, OFM, Prisikėlimo parapijos Toronte klebonas. Pamokslo metu Tėv. Augustinas ragino jaunimą likti ištikimais savo tėvų žemės dukromis ir sūnumis ir rengtis perimti vedamą jų kovą dėl Lietuvos laisvės ir lietuvių išlikimo.

Tuoju po pamaldų, susitikime su jaunimo kongreso dalyviais ir 7:30 val. vakare su Rochestery liet. visuomene, Simas Kudirka, kaip ir kitose lietuvių vietovėse, dėkojo lietuvių visuomenei už nepaprastą pastangą jo laisvinimo darbe, mažai minėdamas savo išgyvenimus, kaip jis pavadino Gulago imperijos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose; visas jo jautrus dėmesys buvo nukreiptas į ten pasilikusius kalėjimuose, jų požemiuose ir vergų darbo stovyklose, kurie kenčią ne 4 metus, kaip kad jam teko, bet 25 ir daugiau, ir neturį vilties išeiti. O jei ir išeis, tai jų gyvenimas neilgas, nes grįš fiziškai ir dvasiškai palaužti. Esas didelis demoralizavimas Gulago imperijos žmonių, siekiama juos suliginti su prasčiausiai gyvenančių rusų žmonių ekonominiu lygiu, kurie šimtmečiais neturėję laisvės ir sąlygų į pasiturintą gyvenimą. Jis kvietė jau dabar kovoti už visų Gulago imperijos žmonių laisvę; kas jie nebūtų, rusai, žydai, pabaltiečiai ar kt. Šiandien to krašto biurokratai yra praradę bet kokią moralę; jie netikį nei į šetoną, nei į Dievą, o taip pat nei į komunizmą.

Susitikimą su jaunimu pravedė R. Sakadolskis, o su Rochestery liet. visuomene prof. dr. A. Klimas, Simui Kudirkai priimti komiteto pirm. Sveikintųjų metu vietos LB vardu S. Kudirkai buvo įteiktas gražus adresas, dail. L. Laukaitienės darbas. Susitikimas baigtas Lietuvos himnu. Po oficialios dalies, dar ilgai užtruko vakaronė, nes gausiai susirinkę vienas po kito skubėjo Simui Kudirkai ir jo šeimos nariams paspausti ranką, įteikti savo dovanėles. Stambiausią auką — 500 dol. čekį įteikė Pranas Budrys, Rochestery miesto mokyklų darbininkas ir nuosavybių pardavėjas Aleks. Beresnevičius ir jo žmona Agnė 100 dol. čekį ir su 100 dol. įrašė narių į Lietuvos Fondą. Prie įėjimo surinkta 717 dol.

Rytojaus dieną 10 val. S. Kudirką ir jo šeimą priėmė miesto meras. andovanodamas miesto

Iš vietinių sutikimus jau davė rašytojas Jurgis Gliuda, prof. Feliksas Palubinskas, dr. Jonas Zmuidzinas, stud. Jūratė Pažeraitė, stud. Linas Kojelis. Su kitais programos dalyviais tariamasi.

Posėdžiai vyks Los Angeles Hilton viešbutyje. Visiems įėjimas laisvas ir nemokamas.

"Jūratė ir Kastytis" per radiją

Los Angeles KFAC radijo stotis sausio 26 d., 9 val. vakare transliuos Chicagos lietuvių

operos pastatytą kompozitoriaus K. V. Banaičio operą "Jūratė ir Kastytis". Transliacija išrūpinta komp. Giedros Gudauskienės ir komp. kun. Bruno Markaičio bendru rūpesčiu ir pastangomis.

Mūsų opera transliuojama stoties "World of Opera" programoje, kuriai vadovauja programų direktorius Carl Princis.

Kultūrinės popietės

LB apygardos valdybos rūpesčiu rašytoja Alė Rūta-Arbiene suorganizavo kultūrinės popietės rengti komisiją, kurion buvo pakviesti Daina Gudauskaitė, Rimtautas Dabšys ir Julius Raulinaitis. Komisijai vadovauja Alė Rūta.

Pirmosios popietės programą 1974 m. gruodžio 15 atliko viešnia iš Chicagos rašytoja-teatralė Birutė Pūkelevičiūtė, kalbėjusi apie teatrą. Kita popietė numatyta vasario 2, kurioje apie lietuvių liaudies dainas kalbėti pakviesta solistė veteranė Vincė Jonuškaitė.

Krp.

Simas Kudirka Los Angeles, Calif. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos kieme. Iš k. šaulė M. Banionienė, J. Naujokas, prel. J. Kučingis, šaulių kuopos pirm. K. Karuža, Simas Kudirka laiko J. Daumanto šaulių kuopos vėliavą, šaulių moterų vadovė O. Orlovienė. II-je eilėje H. Bajalis, šaulys Br. Stančikas ir Antanas Galdikas. Nuotr. P. Jasiukonio

GELSVAS ALUTIS, BALTA PUTELĖ.

J. VEBLAITIS

Gamtos taip jau sutvarkyta, kad gyvi sutvėrimai reikalauja vandens, kitaip jie negali egzistuoti. Kai kūne pasireiškia skysčių trūkumas, tuoj pradeda kamuoti troškulio jausmas. Ištroškę jaučiame burnoj ir gerklej didelę "sausrą" ir didelį norą atsigerti. Pats kraujas pradeda "čiulpti" vandenį iš įvairių kūno audinių bei ląstelių, kad bent kiek sumažintų troškulio jausmą. Mes žinome, kad, išskyrus deguonį, žmogaus kūnas nieko taip nereikalauja, kaip vandens ar bendrai skysčių. Yra atsitikimų, kad organizmas be maisto pajėgia išgyventi mėnesį ar net ilgiau, kai tuo tarpu be vandens — vos keletą dienų.

Skystis reikalingas ne tik ląstelių egzistencijai užtikrinti, bet jis būtinas ir įvairiom kūno funkcijom atlikti. Kadangi vanduo sudaro apie du trečdalius viso žmogaus svorio, tai jis yra svarbus veiksnys ir kūno temperatūros reguliavime. Organizmas, praradęs bent 10 nuošimčių vandens, pergyvena didelę krizę, o pasiekęs 20 nuošimčių, dažniausiai išsukia mirtį.

Ir taip žmogus jau nuo neatmenamų laikų vis kuo nors malšina savo troškulį. Urviniais laikais jis bėgo, pajutęs troškulį, prie upės ar šaltinio ir gaivinosi riešukučiomis. Laikui bėgant, jis keitėsi, gudrėjo ir tobulėjo. Atradęs tirtą, padarė mižinišką šuolį į priekį. Lepindamas savo skonį, jis kažkaip pasidarė gėrimą ir pavadino jį alumi.

Yra žinoma, kad jau 4000 metų prieš Kristų babiloniečiai gamino alų, kuris buvęs naudo-

žymeniu. Simą Kudirką ir jo šeimą globojo Birutė ir Vitoliūs Litvinai s avo erdviose namuose.

— Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas — vasario 24. Lietuvos laisvinimo klausimu pranešimą padarys prof. dr. Jonas Genys, svečias iš Washington, D.C. Visa lietuvių patriotinė visuomenė kviečiama vasario 24 skirti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimui.

— Sausio 19 Rochestery liet. jaunimo teatro sambūris Clevelande suvaidino V. Kudirkos "Viršininkus". Režisavo A. Cieminis, grimas St. Ilgūno, dekoracijos D. Krokytės, globėjas dr. J. Dėdinas, kalbos priežiūra prof. A. Klimo.

— Sausio 11 Šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioj priėmė moterystės sakramentą Aleksas Gečas ir Rūta Šikstėnaitė, vietos mokytojai, jaunosios kartos nariai. Aleksas Gečas — LB apyl. valdybos vicepirm. ir liet. radijo valandėlės pranešėjas. Tuo pačiu laiku moterystės sakramentą priėmė P. Matukas ir M. Šikstėnienė.

asb.

tik priimdavo pakeleivingą, duodami jam maisto ir pastogę, bet kartu dar ir jo gyvulį pašerdavo. Jei pasitaikydavo, kad nebuvo alaus, tai būtinai pavaišindavo gira, medumi, ragaišiu ir sūriu su sviestu. O jau didesnių švenčių metu mūsų senoliai visuomet prilaikydavo statinę alaus. Atlaidai, talka, linamynė, javų kulkė ar namų statymas neapsiėjo be putojančio alaus. Gį pabaigtuvių alus išprovokuodavo dainas ir šokius, kurie nusitęsavo net iki saulutės patekėjimo. Tokiom progom, kaip vestuvės, alus tekėdavo per kelias dienas ar netgi savaitę. Tas pats paprotys buvo tęsiamas kitokių progų metu: vaikam mokslą baigus, vardinį, kunigo primicijų, gimtadienių ir taip toliau. Visa gentis, kaimynai ir bičiuliai vyrai ir merginos gerdavo alų tol, kol šeimininko atneštas tuščias ašotis skelbdavo vaišių pabaigą.

Vokiečiai, ypač bavarai, visame pasaulyje ir čia Amerikoje yra žinomi kaip nepamainomi alaus gamintojai. Kas gi nėra girdėjęs garsiosios Oktoberfest Miunchene ir Hofbrauhaus, kur net tris savaites alus upeliais teka. Vien tik Amerikoje jo pagaminama 3,6 milijonų galonų per metus. Sociologai bando atspėti, kodėl žmogus prie alaus taip prisirišęs. Dauguma sutinka, kad jis mėgstamas pirmiausia dėl savo patrauklaus skonio. Eventualiai jis atleidžia ne vieną visuomenės ar tradicijos uždėtą elgesio ir etiketo varžtą.

Alaus veikimas išgėrusiam pasireiškia įvairiais būdais: vieniems palengvina praleisti pinigą, kitiems — prarasti žmoną, tretiem — nekaltybę ir protą. Tai tikras pragaro liuciferiaus skystimas — sako moralistai. Tai pradžia visokių nedorų minčių ir pageidimų!

Tam tikrą normą alučio išgėręs žmogus laikinai pamiršta savo vargus, jo širdelė "suminkstėja"; jis pasidaro

sentimentalus, draugiškas ir net dosnus. Pasitaiko ir kitokio būdo atsitikimų: išgėręs pilietis darosi karingas, priekabus, netgi peštukas. Pagaliau taikingesnio tipo žmonės sulinksmėję traukia dainą, griebiasi merginą šokiui arba, tyliai ir ramiai užsnūdę, persikelia į sapnų karalystę...

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Gelbėk Mus! Philadelphia Lietuvos Choras Viltis. Stereo 6 dol.

Čia mano brangioji Tėvynė, Lietuviškų dainų rinkinys, įdainuotas Vilniaus operos solistų — E. Kuodžio ir J. Girijoto, Stereo 6 dol.

Tėviškos namai, Br. Budriūno kūriniai ir kantata. Įdainuota Los Angeles, Calif. Šv. Kazimiero parapijos choro. Stereo 6 dol.

Clevelando vyrų oktoeto Nr. 2 Stereo 6 dol.

Dieje priegloba mūs... Toronto Šv. Jono parapijos religinės mišių, kalėdines ir Velykų giesmės kaina 6 dol.

Jūratė ir Kastytis, Banaičio opera' iš 3 plokštelių. Kaina 16 dol.

Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės II-roji laida, 6 dol.

Broniaus Budriūno vyrų kvartetas (Detroit) 15 lietuviškos muzikos dainų. Stereo 6 dol.

O ramunėle pasakyk, B. Tamošiūnienės II-roji laida, 6 dol.

Laumės juosta, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys, stereo, 6 dol.

Kalnuos dainuoja, kvintetas "Baltija" ir Neo-Lithuania orkestras, 12 dainų, 6 dol.

Kur lygūs laukai, lengvos muzikos 9 dainos, stereo 6 dol.

Su šokių ir daina, išleido Korp. Neo-Lithuania, stereo, 10 dainų, 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207.

Pr. Budrys, Rochester, N.Y., sveikina Simą Kudirką ir įteikia dovaną — 500 dol. Nuotr. J. Jankaus

Detroito lietuvių Kultūriname Centre lapkričio 3 buvo atidaryta dail. Vlodo Vaitekūno paroda. Kairėje — pats dailininkas, dešinėje rengėjų atstovai Danguolė Jurgutienė ir Česlovas Anužis. Parodą ruošė Baltijos ir Gabijos tuntai. Nuotr. J. Urbano

TENISAS ir KREPŠINIS

Tenisas ir krepšinis

Paryžiuje leidžiamas sporto dienraštis L'Equipe sausio 6 laidoj paskelbė geriausių pasaulio tenisistų 1974 dešimtuką.

Pirmuoju įrašytas 22 metų amžiaus Connors (JAV). Antroji vieta dar jaunesnis žaidikas — aštuoniolikmetis Borg (Švedija). Toliau: 3. jau peržengęs 40 metų slenkstį, bet vis dar jaunas Rosewall (Australija), 4. Newcombe (Australija), 5. Vilas (Argentina), 6. Smith (JAV), 7. Nastase (Rumunija), 8. Ashe (JAV), 9. Laver (Australija), 10. Okker (Olandija). Po pirmojo dešimtuko, kaip geriausiųjų palydovai, paminėti še žaidikai: Orantes (Ispanija), Kodes (Čekoslovakija), Ramirez (Meksika), Tanner ir Stockton (abu JAV).

Švedas Borg per metus davė didį šuolį į priekį — 1973 jis tik dešimtuko palydovų ketvertuke, o 1974 antras pasaulyje. Dar staigiau, lyg žaibui, į dešimtuką įsikirto kairiarankis Vilas, 22 metų amžiaus argentinas.

Iš 1973 dešimtuko į palydovus 1974 smuko Kodes (1973 buvo penktuoju) ir Orantes (buvo dešimtuju, kartu su Gorman (JAV), kuris 1974 dingo iš sąrašo). Į geresnę vietą išniro: Connors (iš 8 į pirmą), Rosewall (iš 7 į trečią), negras Ashe (iš 9 į aštuntą). Žemyn smuko: Newcombe (iš 1 į ketvirtą), Nastase (iš 2 į septintą), Smith (iš 3 į šeštą), Okker (iš 4 į dešimtą), Laver (iš 6 į devintą).

Valstybėmis — margumynas, nes, be tradicinių australų bei amerikiečių, gausu dalyvių iš įvairių, ir mažų, valstybių.

Šia proga L'Equipe skiltyse sumirgėjo ir mūsiškio Vito Gerulaitio pavardė. Kai išskendamos Connors pergalės 1974, paminėta, jog Salt Lake City turnyro baigimui Connors laimėjo prieš Gerulaitį. Ashe skiltelėje skaitome, jog JAV pirmenybėse (Forest Hills, New York) Ashe, be kitų, buvo įveikęs Gerulaitį 7-6, 7-5, 6-2, o vėliau pralaimėjo prieš Newcombe iš penkių setų.

Queens College New York laikraštis Newsbeat sausio 6 paskelbė Dianne Winnicki rašinį per tris skiltis "Gerulaitis Is No. 1 In Tennis". Rašoma apie Rūtą Gerulaitytę, kuri studijuoja toj kolegijoj ir JAV Rytuose

1974 paskelbta pirmąja žaidike (18 metų jaunių grupėje). Pridėta ir Rutos nuotrauka.

-o-

Žiemą reikėtų daugiau kalbėti apie krepšinį — sezonas dabar įsisiūbavęs. Betgi lietuviškąją prasme nedaug pragiedrulių. Tiesa, Chicagoj surengtas Kalėdų turnyras, bet Rytuose ne taip seniai puoselėta mintis apie dažnas tarpklubines rungtynes taip ir liko svajonė. Vis dėlto ir Rytuose nėra visiškai tylu.

Apie 160 mylių nuo New Yorko miesto yra du miesteliai: Shamokin ir Mount Carmel. Kaip sporto mėgėjas, architektas Juozas Blažaitis, dabar Pensylvanijoj įsikūręs, informuoja, tų vietovių telefono knygoj dar daug lietuviškų (ar panašių) pavardžių. Dar prieš I pasaulinį karą čia prigūžėjo lietuvių, kurie kasė anglis.

Viena anglių rūšis — antracitas, dėl to ir Anthracite Basketball League. Šioj lygoj 1975 žaidžia du lietuvių penketukai: Shamokin Lithuanian Club ir Mount Carmel Lithuanian Club. Iš viso 8 komandos, suskirstytos į rytų ir vakarų grupes.

Sausio 14 rytų gr. pirmavo Shamokin Lithuanian Club (7 pergalės, 2 pralaimėjimai), o vakarų gr. pirmoj vietoj Mount Carmel Lithuanian Club (8 pergalės, 1 pralaimėjimas).

Lygos įdomybė yra Northeastern Penitentiary komanda. Praeitą sezoną kalnys Kirkland (28 metų amžiaus, 6-2 aukščio, sėdi bene už narkotikus) turėjo taškų vidurkį 70. Kalėjimo penketukas gali žaisti tik pas save, tad 1974 neturėjo progos dalyvauti baigiminiuose žaidimuose už kalėjimo sienų, bet paskelbti "honorary All-Stars".

Sausio 13 tie kaliniai ir įsėgė pirmą pralaimėjimą Mount Carmel lietuviams 121-125. Kirkland įmetė 51 tšk., o iš lietuvių: Henninger 33, Kohler 30. Prieš tai lietuviai buvo nugalėję Sunbury Aquarium 123-117 (Henninger taškų prismaigstė 74 tšk.).

Sausio 13 Shamokin Lithuanian Club įveikė Sher-Miss 109-95. Geriausi lietuvių šauliai: Schroyer 31, Stone 27.

Pavardės neskamba lietuviškai, bet senųjų ateivių anūkai išlaikė lietuviškus klubus. 1974 Shamokin lietuviai užėmė antrą vietą, o Mount Carmel lietuviai

Poeto Jono Aisčio minėjimo programos dalyviai, Aisčio bičiuliai. Iš k. V. K. Jonynas, H. Kačinskas, I. Veblaitienė, J. Rūtenis, Tėv. L. Andriekus, OFM, Pr. Naujokaitis, A. Vaičiūnaitis, B. Vaičiūnaitė, Pr. Dulevičius, K. Čerkeliūnas, O. Balčiūnienė, St. Zobarskas, P. Jurekus. Aisčio portretą anglim piešė dail. V. K. Jonynas.

ŠALFAS SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJ

Sausio 11-12 Chicagoj įvyko metinis Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas. Pagal suvažiavimo kalibrą, dalyvių skaičius buvo nedidelis. Šalia centro valdybos narių, Rytų ir Kanados apygardų vadovų bei kai kurių sporto šakų veikėjų, buvo atstovaujama Chicago, Toronto, Detroito ir New Yorko lietuvių sporto klubams. Pasigesta daugelio kitų, ypač Clevelando atstovų, kai kurių centro valdybos narių ir paskirų šakų vadovų. Šiais 25-tais ŠALFAS Sąjungos jubiliejaus metais suvažiavimas neturėjo būti toks kuklus tiek vietos parinkimu, tiek dalyvių skaičium. Šeštadienio vakarą vienos mokyklos rūsy įvyksiamose posėdyje suvažiavimo dalyviai pasitenkino tik minčių pasidalinimu organizacinio problemų ir sportinės veiklos srityse. Sąjungos pirmininkas dr. E. Ringus pasveikino suvažiavusius, o posėdžiui ilgokai užsitęsęs, pats pavaišino visus ir lengvu užkandžiu.

Pačioj pradžioj posėdžio iškilo suvažiavimo mandatų ir tvarkin-

gos registracijos problema. Bandyta ieškoti būdų ŠALFAS S-gos narių bei sporto klubų metinę registraciją supaprastinti, bet prie konkretaus nutarimo neprieita. Klubams ir apygardoms tvarkingai ir laiku registraciją atliekant, šioj srity neturėtų būti jokių problemų. Išsprendus kai kurių dalyvaujančių atstovų legalumą, posėdis ėmėsi konkrečių nutarimų.

Didžiausias metinės Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės nutarta vykdyti **balandžio 19-20 Chicagoje**. Šeiminingais žada būti Chicago "Neries" klubas, iš anksto visus kviesdamas gausiai dalyvauti jubiliejinėse pirmenybėse. Sąjungos tarpapygardinės pirmenybės stalo teniso, šachmatų ir plaukimo šakose, dėl netikėtai prarastų patalpų New Yorko, tuo tarpu pakibo ore. Pasiūlyta šias pirmenybes perkelti į Rochesterį, Clevelandą arba Torontą, bet, pirmiem dviem miestams nedalyvaujant, reikalsas paliktas vėlesniam išsiaiškinimui.

Vasaros sezono tarpapygardinės žaidynės lengvosios atletikos ir lauko teniso šakose nutarta suruošti Rytų apygardoje, greičiausiai New Yorko arba jo apylinkėse. Perna pirmos tokio masto žaidynės sėkmingai įvykdytos rugsėjo 21-22 Toronte. Tikimasi gausaus dalyvavimo šiame ir New Yorke.

Apie futbolo pirmenybes posėdyje nebuvo užsiminta. Teisybė pasakius, Sąjungoje nėra nei oficialaus futbolo sekcijos vadovo. Atrodo, kad dar vis veiklūs Chicago ir New Yorko futbolininkai yra palikti Dievo ir jų pačių valiai.

Šiek tiek buvo sustota prie tarpapygardinių pirmenybių taškų ir premijų paskirstymo. Taškų paskyrimo nesklaidumasis lyginti pavesta specialiai komisijai, o premijų fondui dar negyžistuojant, apie jas nedaug ir diskutuota.

Tarpapygardinių pirmenybių sėkmingesnio vykdymo tikslu, ŠALFAS Sąjunga buvo laikinai padalinta į Kanados, Chicago, Rytų ir Vidurio Vakarų apygardas. Šis patvarkymas dauguma balsų buvo atmestas ir grąžinta senoji trijų apygardų sistema. Tokiu būdu Clevelandas ir Detroitas kartu su Chicago grįžo į suvienytą Vid. Vakarų apygardą.

Iškilus ateinančių centro valdybos rinkimų klausimui, išryškėjo pati didžiausioji ŠALFAS S-gos problema — naujų vadovų trūkumas. Norint sudaryti kurio nors veiklesnės apygardos centro valdybą, tuo pačiu atimami iš pareigų tos pačios apygardos ir jos stipresnių klubų vadovai. O jiems pakaitalo trūksta. Didžioji dauguma Sąjungos ar jos skyrių veikėjai yra 25 metų veteranai. Naujų jėgų mažai, arba

visai nėra. Tas pats ir paskiruose klubuose. Šiuo klausimu Rytų apygardos vadovas Pr. Gvildys buvo paruošęs referatą, kurį pateikė susirinkimui. Konstatuodamas vadovų trūkumo faktą, Gvildys ragino dėti visas pastangas naujų vadovų ugdymo darbui. Referate jis konkrečiai pasiūlė koncentruoti dėmesį į sportuojančių vaikų tėvus, duodant jiems progą dalyvauti vasaros sporto stovyklose. Labai gera vaikų krepšinio mokykla jau keli metai veikia Kanadoje, Wasagos vasarvietėje. Ją veda Toronto "Vyties" klubas, o mokyklai vadovauja buvęs žinomas krepšinininkas M. Duliūnas. Ten yra puikios sąlygos maudymuisi, todėl vieta yra populiari Kanados lietuvių tarpe. Krepšinio stovyklą šiek tiek praplėtus, vietovė būtų puiki vasaros atostogom. Vaikai būtų kasdien mokomi ir treniruojami krepšinio bei kitų sporto šakų mokykloje, o tėvai atostogautų ir tuo pačiu metu būtų kviečiami dalyvauti jiems pritaikytam vadovų ir trenerių kurse. Dauguma jaunų tėvų yra jau patyrę sportininkai. Reikėtų tik juos suburti ir duoti kooperacijos bei vadovavimo akstiną. Šis pasiūlymas suvažiavimo dalyvių tarpe didelio pritarimo nerado. Šalia pesimistinių nuomonių buvo ir kitų konkrečių pasiūlymų, kaip pav. prie sporto klubų ar komandų steigti tėvų-rėmėjų ratelius ir panašiai.

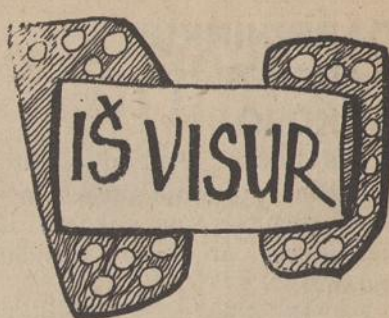
Po referato kilusiose diskusijose buvo aptartos ir kitos sporto organizacijos problemos. Viena iš jų — visuomenės abejingumas organizuotai sporto veiklai. Žinant natūralų jaunimo susidomėjimą sportu, ši bendruomeninės veiklos šaka yra gerokai apleista. Puiku yra leisti vadovėlius, knygas ir remti mokyklą, bet nereiktų užmiršti ir tos lietuviško gyvenimo apraiškos, kuri nuolat sutraukia šimtus jaunimo į varžybinius sąskrydžius. Visi suvažiavimo dalyviai pasisakė už pagyventą sportinės veiklos idėjos skleidimą spaudoj ir bendruomenės sluoksniuose. Šia mintimi ŠALFAS S-gos suvažiavimas ir pasibaigė. Dalyviai išsiskirstė, tikėdamiesi netolimoj ateity vėl susitikti lietuviško jaunimo sportinių varžybų sukuriuose.

Alg. Š.

Naujas Clevelando orkestrėlis, kurį suorganizavo muzikas A. Mikulskis.

Nuotr. V. Bacevičius

— Juozas Eretas Europos lietuvių rengiamose studijų savaitėse yra kalbėjęs apie tremtį, jos uždavinius, apie mažųjų tautų paskirtį ir lietuvių tremtinį. Visos trys paskaitos dabar išleistos viename rinkinyje — Išėjimo klausimais. Išleido Liet. Kat. Mokslo Akademija Romoje ir atliko visą technikinį spaudos darbą. Knygutė turi 54 puslapius, parašyta labai stiltingai ir jautriai.

— Venecuelos lietuvių katalikų komitetas leidžia mėnesinį informacinį leidinį Gairė. Redakciją pasiekė kalėdinis Gairės numeris, kur įdėta sveikinimų, šventėm pritaikytų eilėraščių ir kitos medžiagos. Pridėta žinių ir iš Venecuelos lietuvių gyvenimo.

— Antanas Vaičiūnaitis parašė studijinį straipsnį — Stendalis Lietuvoje. Straipsnis atspausdintas Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimo darbų VIII tome. (201-218 pusl.) Čia aprašoma žymiojo prancūzų rašytojo kelionė per Lietuvą, kai Napoleonas žygiavo į Maskvą 1812 metais. Padaryta ir tos studijinės atspaudai, kuriuos autorius išsiuntinėjo savo bičiuliams.

— Gintarės Gečytės, Philadelphiaus aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokinės, laiškas redakcijai, dėkojantį už dėmesį Simui Kudirkai ir sovietų pavergtai Lietuvai, išspausdino milijoninio tiražo Philadelphiaus dienraštis The Philadelphia Inquirer gruodžio 19. Ji yra LB darbuotojo Alg. Gečio trylikametė duklė.

— LB Conn. apygardos jaunimas ruošia lietuvių dieną sausio 25, šeštadienį, Mohawk slidinėjimo vietoje (skiing area), Cornwall, Conn., prie Route 4. Programą atliks Hartfordo jaunimo šokių grupė.

— Algimantas Gureckas, JAV LB ryšininkas prie Valstybės departamento, pirmininkauja komisijai, kuri ateinančios laisvinimo darbo konferencijoj referuos tarpveiksinio darbų pasidalinimo ir jų finansavimo klausimui. Į minėtą komisiją atstovais įeina šie asmenys: dr. Stasys Bačkis (atstovaujantis Lietuvos diplomatinio šefui), Aleksandras Vakselis (Vlikas), Juozas Skorubskas (Alta), Arvydas Barzdukas (PLB) ir Algimantas Gečys (JAV LB). A. Gureckas temai plačiau išnagrinėti turi teisę telkti patarėjus ir iš ne veiksmų paskirtų atstovų tarpo. Konferencija, kuri bus tęsinys 1974 įvykusios White Plains, N.Y., konferencijos, numatyta šaukti 1975 pavasarį.

— Ateities žurnalo redakcija persikėlė iš Toronto į Chicago. Redaktorius kun. J. Staškevičius baigė savo darbą su paskutiniu numeriu 1974 numeriu. Kun. K. Trimakas, naujosios redakcijos koordinuotojas, perėmė darbą 1975 sausio 1. Naujosios redakcijos adresas: Kun. K. Trimakas, 850 Desplains Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130.

— Detroit, Mich., ateitininkai vasario 8 Kultūriniam Centre užgavėnių progą rengia koncertą — balių.

Žiema New Yorko parke. Nuotr. V. Maželis

SPORTAS

LA Klubu narių susirinkimas įvyko sausio 17 K. Židinyje. Dalyvių buvo nedaug, iš ko galima spresti, kad susidomėjimas sporto klubo veikla yra menkas.

Klubu pirmininkas, sporto vadovas, išdėstininkas ir revizijos komisija susirinkimui pateikė savo pranešimus. Senosios klubo valdybos kadencijai pasibaigus, buvo bandyta išrinkti naują valdybą. Esant mažam narių skaičiui, kito kelio nebuvo, kaip prašyti senąją valdybą tęsti darbą ir toliau. Susirinkimui vienintelis pritarus, valdybos pareigose liko: pirmininkas ir bingo vadovas V. Steponis, vicepirm. ir sporto vadovas A. Šilbajoris, vicepirm. ir parengimų vadovas J. Rauba, sekretorius V. Kulpas, išdėstininkas S. Prapuolenis ir turto globėja V. Vebeliūnienė. Revizijos komisijoj irgi liko tie patys: I. Gasiliūnas, V. Milčius ir A. Mičiulis.

Apie LA Klubu pereinamųjų metų veiklą ir ateities planus bus pranešta vėliau šiame laikraščio skyriuje.

(nukelta į 10 psl.)

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokestį, prisidėję savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudai paremti:

Po 15 dol. — E. Ahrens, Woodhaven, N.Y., J. Bučmys, Dayton, Ohio.

Po 10 dol. — O. Bačkienė, Washington, D.C., B. Batalin, Maspeth, N.Y., A. Janačienė, Yonkers, N.Y., Č. Ramanauskas, Chicago, Ill., J. W. Salinis, Detroit, Mich., P. V. Vyantas, Great Neck, N.Y., Dr. P. Zemaitis, Plymouth, Mich.

Po 8 dol. — Kun. J. Grigonis, Groton, Conn.

Po 6 dol. — B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., B. Mickunas, Dorchester, Mass., M. Povilaitis, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — B. Chlmauskienė, Kennebunkport, Me., E. Čuladienė, Brooklyn, N.Y., J. Bernotas, Hartford, Conn., S. B. Andrisunas, L. Gudelis, Hot Springs, Ark., A. Artūnas, E. Liobė, P. Vasiliauskas, Woodhaven, N.Y., A. Narbutas, Los Angeles, Calif., Kun. T. Palis, Pittsburg, Calif., J. Bernianas, Toledo, Ohio, A. Pilipavičius, Juno Beach, Fla., V. Česna, Chicago, Ill., P. Davidson, Philadelphia, Pa., A. Rysavy, Jackson Hgts, N.Y., B. Murinas, Melrose Park, Ill., A. E. Pristernik, Rockaway, N. Y., Kun. V. Katarskis, Dayton, Ohio, S. Trojanas, Nissequoque, N.Y.

Po 3 dol. — K. Barauskas, J. Lukoševičius, Woodhaven, N.Y., M. Galdikienė, Putnam, Conn., M. Vaišnys, Ocean City, N. J., V. Tamulis, Long Beach, Calif., J. Narūnė, Miami Beach, Fla., I. Serapinas, Chicago, Ill., I. Malėnas, Cleveland, Ohio.

Po 2 dol. — S. Kreivėnas, A. Šimkus, Woodhaven, N.Y., K. Kaminskas, Portland, Ore., V. Abraitis, Fords, N. J., H. Brazaitis, Willoughby, Ohio, M. Sharf, Crowley, Tex., A. Yrshus, Linden, N.J., V. Stankauskas, Cleveland, Ohio, A. Igaunis, Waterbury, Conn., A. Saulaitis,

Oakville, Conn.

Po 1 dol. — K. Marcinkus, Hot Springs, Ark., J. Valukonis, Garden City, Mich., V. Vaitkus, Waterbury, Conn., J. Saukimas,

Lawrence, Mass., J. Spirauskas, Los Angeles, Calif.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

ŠACHMATAI

Veda Kazy Merkis
— USCF direktorius pulk.
Edmonson žada vykti į Kaliforniją

niją ir kalbinti R. Fischerį, kad dalyvautų pasaulio karūnos varžybose prieš sovietų didmeistrį A. Karpovą. Iki vasario 1 abu varžovai turi pranešti FIDEi, ar dalyvaus tose rungtynėse.

— Hastingso turnyre pirmąją čekų didmeistris W. Hort, turėdamas po 13 ratų, belikus vienam ratui, 9,5 taško. Jo įkandin sekė Vaganianas, Beliauskis (abu sovietų), islandas Sagurjonson ir jugoslavų Planinč, visi keturi po 9 taškus. Toliau švedas Andersson 8(1), anglas Miles 7,5 ir Horston 7(1), amerikietis Benko 6,5, kubietis Garcia 6 tš. Kitas amerikietis M.

Diesen atsidūrė priešpaskutinėje vietoje su 4 tš.

— Bostonietis John Peters, 24, dabartinis Massachusetts ir Naujosios Anglijos čempionas, kuris naujai laimėjo World Class Championship rungtynes Ocean City, Md., yra įkeltas į Amerikos Senior klasę, greta JAV didmeistrių ir tarpt. meistry. Jo reitingas 2404.

— Bostono tarptaklubinėse Boylston klubas sudorėjo mūsų vyrų 5-0. Lietuvių komanda nustojo stipriausio žaidėjo, teisių dr. Algio Makaičio, kuris išvyko į JAV karo teisės mokyklą Georgia valstijoje ir po to liks kariuomenės tarnyboje.

Revolutionary New INDOOR INSTA-SEAL™

Storm-Window in-a-frame SEALS COLD OUT SEALS HEAT IN!

Easy 5-Minute Do-It-Yourself Installation!

1 Frame inside wall around window (any size up to 52" x 72") with Insta-Seal decorative sealing track.

2 Peel off protective cover from adhesive backing on track, and press firmly on wall around window.

3 Hang flexible heavy-duty clear vinyl Insta-Seal storm over frame, and snap rod into airtight sealing track channel. Trim excess with razor.

Pat. Pending
\$6.95
Only
15 DAY MONEY BACK GUARANTEE

Now... get the most out of your heat this winter (and for winters to come)—with Insta-Seal storm windows that seal in the heat... seal out the cold!

New Insta-Seal enables apartment dwellers to gain more comfort. Helps home-owners fight high fuel costs, by eliminating heat loss. Actually sets up an extra barrier of insulating air as it seals openings airtight! Come Spring, just leave frame in place, and remove and roll up window for storage and re-use.

INSTA-SEAL for windows
(up to 52" x 72")—ONLY \$6.95 ppd.

INSTA-SEAL for sleeve air conditioners
(up to 26" x 18")—ONLY \$4.95 ppd.

INSTA-SEAL™

A division of Century Rolling Door Corp.
2683 East 14th St., Brooklyn, New York 11235

SOLD EXCLUSIVELY AT MARTIN PAINT HOME DECORATING CENTERS!

MANHATTAN
588 9th Avenue (corner 42nd Street)
1489 3rd Avenue (corner 84th Street)
308 West 125th Street
BROOKLYN
254 Livingston Street
2257 Church Avenue
(near Flatbush Avenue)
538 Fifth Avenue
2030 Rockaway Parkway
2336 86th Street (Bensonhurst)
6719 18th Avenue
439 86th Street (Bay Ridge)
4501 13th Avenue
1240 Avenue U
861 Manhattan Avenue
BRONX
3508 East Tremont Avenue
1154 East Gun Hill Road
374 East Fordham Road
(near Webster Avenue)
4744 White Plains Road

QUEENS
Jamaica East, 168-23 Jamaica Avenue
Jamaica, 153-22 Jamaica Avenue
Flushing, 135-32 Northern Boulevard
Ridgewood, 56-16 Myrtle Avenue
Richmond Hill, 114-15 Liberty Avenue
Laurelton, 231-01 Merrick Boulevard
Bayside, 4100 Bell Boulevard
Astoria, 35-06 Broadway
Far Rockaway Shopping Center
Corona, 37-57 Junction Boulevard

QUEENS
Woodhaven, 85-01 Jamaica Avenue
Middle Village, 78-08 Metropolitan Avenue
Bellerose, 245-13 Jamaica Avenue

STATEN ISLAND
Forest Avenue Shoppers Town
1462 Hylan Boulevard, Dongan Hills
4360 Hylan Boulevard, Eltingville

NANUET, N.Y.
Route 59 (Korvette City)

NEWBURGH, N.Y.
Mid-Valley Mall, Route 32

WESTCHESTER
Yonkers, Cross County Shopping Center
Briarcliff Manor, Chilmark Shopping Center
White Plains, 455 Central Avenue
(Opposite Dalewood Shopping Center)

NASSAU
New Hyde Park, 743 Hillside Avenue
Levittown, 3151 Hempstead Turnpike
Franklin Square, 967 Hempstead Turnpike
Massapequa Park, Sunrise Hwy & Unqua Rd
Oceanside, Great Lincoln Shopping Center

SUFFOLK
Copiague, Across from Merrinck Shopping Plaza
West Islip, Sunrise Highway (Opp Korvette)
Hauppauge, Route 111 Smithtown Bypass

SUFFOLK
Patchogue, Sunrise Highway (next to A&P)
Elwood, Jericho Turnpike & Elwood Road
Coram, Grant Plaza Shopping Center
Rocky Point, Route 25A Village Shopping Center
Bohemia, 4635 Sunrise Highway
Centereach, Route 25 (Masters Plaza Center)
Riverhead, Where Route 58 & Route 25 Meet
NEW JERSEY
Jersey City, Hudson Shopping Center
Paramus, Garden State Plaza
West New York, 6003 Bergenline Avenue
Briarcliff, 2801 Hooper Avenue
Easttown, Monmouth Shopping Center
Livingston, 455 West Mount Pleasant Avenue (Route 10)
CONNECTICUT
Milford, Connecticut Post Center
Westport, 1868 East State Street, Route 1

HOME DECORATING
Martin
Paint
DISCOUNT CENTERS

MAIL COUPON TODAY, OR VISIT THE LOCAL MARTIN PAINT HOME DECORATING CENTER LISTED BELOW

INSTA-SEAL
2683 East 14th Street
Brooklyn, N.Y. 11235

Please rush me by United Parcel.
Window Units @ \$6.95 ea.
Air Conditioner units @ \$4.95 ea.

Prices include shipping and handling, N.Y. residents add sales tax. Enclosed is
☐ check ☐ money order for total \$_____ (Sorry—No C.O.D.'s!)

Name _____ (please print)

Address _____

City _____

State _____ Zip _____

Apt. No. _____

CD

SPORTAS

(atkelta iš 9 psl.)

Šių metų sporto įvykiai

Stalo teniso rungtynės prieš vieną amerikiečių gimnazijos komandą įvyks antradienį, vasario 4, 7 val. vakaro K. Židinyje.

Rytų apygardos pirmenybės krepšinio, tinklinio ir st. teniso šakose bus kovo 15-16. Pirmenybių centras — Kultūros Židiny.

SALFAS Sąjungos metinės pirmenybės įvyks balandžio 19-20 Chicagoj. Ten susitiks stipriausi Amerikos ir Kanados lietuvių klubai ir amžiaus grupių krepšinio ir tinklinio varžybose.

Futbolo salės turnyre LAK komandai teko žaisti prieš stipresnį priešininką—Hellenic SC, kuris rungtynes laimėjo 3:0 pasekme. Pirmas rungtynes pralošė, mūsų komanda automatiškai iš turnyro iškrito.

Darbininko administracijoje galima gauti lietuviškų pokštelių. Skambinti: 827-1351.

VALOR ROOFING COMPANY
NEW ROOFS, REPAIRS & GUTTERS
WATER PROOFING, FREE ESTIMATES
24 HOUR SERVICE
CALL 212 856-5205 VINNIE SELA
AT 1709 NOSTRAND AVE., BKLYN.

PLASTIC COVERS PIN FITTED ONLY 12 GAUGE
3 PIECE SECTIONAL OR SOFA / 2 CHAIRS
ONLY \$85.00
Schors Plastic 1992 McDonald Ave.
(off Kings Hwy) 998-5633

PARADISE INN

GREEK CUISINE LUNCH — DINNER — LATE
SUPPER LIVE MUSIC AFTER 8 PM. SEPARATE
COCKTAIL LOUNGE KAPAMA BRAISED LAMB
WITH FRESH VEGES, RICE PILAF SHISHKEBAB
MOUSACA-STUFFED EGGPLANT. 347 W. 41 ST.,
N.Y.C., OPEN 7 DAYS A WEEK. CALL 212 563-2581

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION"
— patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650.
FILL: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; FILL: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Visame pasaulyje garsus

BREVETTATA
AŠARINIŲ DUJŲ
pistoletas

Šis ašarinių pistoletas yra visiškai panašus į tikrąjį revolverį. Jis labai naudingas žmonėms, kurie dirba vienišai, tamsiose vietose ir yra reikalingi apsaugos. Vyrai ta ginklą gali duoti savo žmonom ir dukterim netgi apsaugoti. Daug pramonės įmonių jį naudoja. Iššovus sulaiko užpuoliką, bet jo nesužeidžia amžinai. Jam laikyti nereikalingas leidimas, bet jis neparduodamas nepilnamečiams. Vieną kartą užtaisius, iššaujami 7 šoviniai. Su pistoletu slunčiami 7 šoviniai pilni ir 7 nepilni praktikai. Pinigai sumokami iš anksto. Į pistoletą kainą įskaičiuota 14 šovinių ir persiuntimo išlaidos.

Visa tai slunčiama drauge su revolveriu ir apmokamos persiuntimo išlaidos.

ORDER BLANK

• 1 Gun unit \$16.00
• 2 Gun units at \$14.50 ea. total \$29.00
• 3 Gun units at \$14 ea. total \$42.00
• 4 Gun units at \$13 ea. total \$52.00
• 5 Gun units at \$12 ea. total \$72.00
• Extra Boxes of Ten Tear Gas Shells \$3 per box.
• Extra Boxes of Blanks, \$1.25 per box.
• Holsters \$2.50 each. We prepay shipping costs on all of these items when shipped with gun units.
• Tear Gas antidote, Bottle \$2.88.

UŽSAKYMO BLANKA

Užsakydami prie norimo revolverių ir šovinių kiekio stovinę žvalgutę apveskite ratuku.

STATE FAIR PRODUCTS
DEPT. 44
P.O. BOX 2946
Las Vegas, Nevada 89104

Ship gun-units as indicated at the left
Check or money order enclosed

LIETUVIŲ R.C. SUSIVENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškoj dvasioj patarnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiem. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvių jį patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Bafry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirsti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1975 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$8.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$10.00.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1973-4 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1973-4 metus, bet nekreipia demesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. DARB. ADM.

ADOLF SCHRAGER'S BALDŲ IŠPARDAVIMAS

20%-50% NUOLAIIDOS

PIRMOS RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS

Salionų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

336 EAST 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)

New York City

Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.

antrad. ir šeštad. iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

KAIP AUGA LITO INVESTAVIMO BENDROVĖ?

New Yorke veikia lietuvių suorganizuota investavimo bendrovė **Litas**. Jos pirmininkas — prezidentas **Vytautas Vebeliūnas** pasiekė redakciją ir pasidalijo mintimis, kaip organizuoja Lito bendrovę, kaip ją plečia, ką numato ateityje daryti.

Lito bendrovės būstinė yra — 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. Tai didelis namas su daugelį kambarių. Čia gyvena V. Vebeliūno šeima, čia ir bendrovė turi užėjus nemažą patalpą.

Bendrovėje dabar dirba 24 žmonės. Visi svarbieji tarnautojai yra lietuviai (7), kiti lietuviai. Personalas daugumoje jaunas, su prekybiniu įžvalgumu ir veržlumu.

Vytautas Vebeliūnas yra centrinė šios bendrovės figūra. Jis buvo pagrindinis tos bendrovės organizatorius 1963, sutelkęs aplink save žmones, kurie siekė įkurti lietuvišką bendrovę. Jų filosofija labai paprasta — sukurkime stiprią finansinę bendrovę, kuriai vadovautų lietuviai. Tegu lietuviui atitenka ir bend-

rovės pelnas. Jei kitos tautybės sugebėjo išauginti bankus, investavimo bendroves ir pasidaryti finansinę pajėgą, tai gali ir lietuviai. Ir jie turi šios rūšies gabių žmonių.

Toks finansininkas, su visu finansininko įžvalgumu ir gudrumu ir yra Vytautas Vebeliūnas. Jis moka pasverti pačias idėjas, projektus, sugeba apčiuopti jų vertę, sugeba pramatyti, sugeba jis ir kitus įtraukti į darbą.

Kas sudaro bendrovės turtus?

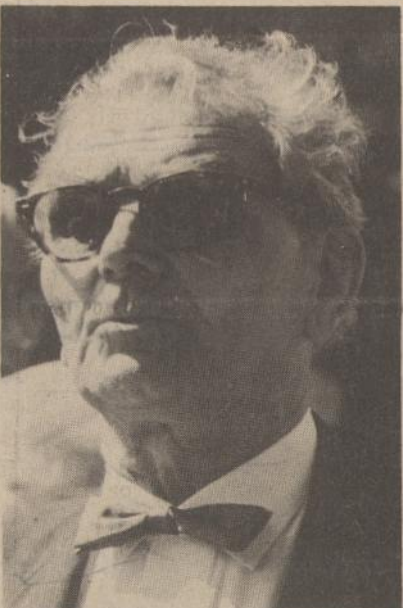
Dabar bendrovės turtas siekia arti 5 milijonų dolerių.

Bendrovėje yra 350 akcininkų, kurie yra investavę 400,000 dol. Bendrovės valdyba toliau savo ruožtu duoda paskolas, morgičius, perka ir parduoda nekilnojamą turtą, perka viena, perka drauge ir su kitais, plečia ir savo darbo lauką, — įkūrė kelionių biurą, apdraudus skyrus.

Dabar bendrovės turto morgičiuose yra apie 1,200,000 dol. Nekilnojamojo turto apie 3 milijonus, grynais pinigais, vertybių popieriuose apie 850,000 dol.

Nekilnojamojo turto daugiausia yra sutelkę New Yorke, apie 2,5 mil., kitas yra prie Chicago.

Bendrovė yra nupirkusi visą eilę namų, iš jų kiti apartamentiniai namai, su daugelį butų. Paskutinis toks pirkiny buvo apartamentiniai namai prie Atlanto. Ten nupirkta su dalininku. Bendrovės vadovų filosofija yra, kad pinigas padaromas geru

Jonas Vilkaitis, miręs sausio 1, uolus visuomenininkas, kalba viename Dariaus-Girėno minėjime.

Algirdas Bražinskas, So. Orange, N.J., aukoja 40 dol. Kultūros Židiniui a.a. prel. Juozui Končiui ir a.a. Alfonsui Valatkaičiui, mirusiam Chicagoje, atminti.

Mirusiųjų giminėm reiškiamu nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką ačiū.

Ukrainiečių pirmosios spausdintos knygos 400 metų sukakties proga N.Y. miesto centrinėje bibliotekoje surengta paroda. Išstatyta antrojo aukšto koridoriuje, tęsis iki kovo 15. Galima apžiūrėti nuo 9 r. iki 9 v.v. Išstatyta pirmoji spausdinta knyga 1575, pirmas vadovėlis, kiti senieji leidiniai, pridėta ir dabarties leidinių. Parodą surengė bibliotekos slavų skyrius.

Demonstracijos prieš abortus rengiamos Washington, D.C., sausio 22, trečiadienį. Savanoriai demonstrantai vežami nemokamai. Autobusas nuo Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčios Maspeth išvyksta 7 val. ryto.

Sol. Mečys Razgaitis po sekmingo jo koncerto Elizabeth buvo pakviestas ir priimtas dainuoti operose, kurias stato Regina Opera Company, reziduojanti Brooklyne.

Dainuoja sol. M. Razgaitis, akomponuoja Algirdas Kačauskas. Nuotr. R. Kisieliaus

Netekus brangios motinos Lietuvoje,

poetą Leonardą Žitkevičių

nuoširdžiai užjaučia

Julija ir Dr. Stasys Petrauskai

Lito Investavimo bendrovės tarnautojai. Iš k. stovi: Antanas Razgaitis, Tomas Aleksandravičius, Rima Bružienė, Vytautas Vebeliūnas — bendrovės pirmininkas, Antanas Škėrys, žemai — Nomedas Aleksandravičienė, Marija Riviera, Daiva Jurytė, Rasa Navickaitė. Trūksta Laimos Lileikienės.

pirkimu. O kur tas geras pirkinys yra, jau reikia nujauti, reikia plačiai sekti visą ekonominį gyvenimą.

Bendrovė turėjo ir viešbutį prie Chicago aerodromo ir jį pardavė sėkmingai, buvo įsigijusi didelius apartamentinius namus ColonialAcres, Indianos valstybėje, ir tai parduota. Buvo pirkusi žemės sklypą iš Putnamo seselių vienuolyno ir tą sklypą padalijo mažesniais sklypais ir visa išpardavinėjo. Dabar prie pat Putnamo seselių vienuolyno stato atskirų butų namus — condominium.

Išleidusi specialius laktus, bendrovė pirkė buvusias pranciškonų vienuolyno ir spausdė patalpas. Ir šis pirkiny apsiukė, didieji namai gerai išnuomoti ir gal greit bus parduoti, mažieji namai irgi parduodami.

Besiplečiant buvo įkurtas ir kelionių biuras, kuris dabar veikia kitose patalpose, 87-18 Lefterts Blvd., Richmond Hill, N.Y. ir kuriam vadovauja Nomedas Aleksandravičienė.

Prie centrinės įstaigos įkurtas ir apdraudus skyrus. Čia atliekamos įvairių rūšių apdraudų ir real estate funkcijos.

Kreditų unija

Bendrovė nori suorganizuoti lietuvių kreditų uniją, kuri ope-

Laima Lileikienė-Minkunaitė, viena iš pirmųjų Lito tarnautojų, jau aštuoneri metai, kaip padeda V. Vebeliūnui taksų ir finansų srityje.

ruotų kaip ir bankas. Tąsyk jau būtų pilnas lietuvių finansinis centras. Toks bankas turėtų atsidaryti Kultūros Židinio kaimynystėje, kad greičiau patarnautų žmonėms, ir drauge padėtų pačiam Židiniui.

-o-

Atsiveikindami palinkėjome Lito bendrovei augti ir išaugti į galingą lietuvių finansinę bendrovę. Kai bus daugiau tokių bendrovių, tai drauge ir visiems lietuviškiems reikalams bus kur kas geriau. Tokios bendrovės iš savo peldo dalį skirs ir lietuviškiems visuomeniniams bei kultūriniam reikalams. (p.j.)

KAUKIŲ BALIAUS NUOTYKIAI

Imantrūs kaukių balius kostiumai yra sukuriami didelėje paslapyje. Rengėjai neduoda jokių sugestijų (gal reikėtų). Tai laisva kūryba. Daugiausia krin-ta į akį lietuviški charakteriai; pavyzdžiui — Palangos Juzė, Sibiro Tremtinė, Lietuviškoji Spauda. Grėbėjęlė. Juos lyg ir labiau vertina komisijos, paskirdamos premijas. Bet ir kiti įdomūs, pačių pasigaminoti kostiumai yra buvę premijuoti: Musmirė, Pelėda, Naktis ir k. Gerieji kostiumai ilgai pasilieka atmintyje; apie juos kalbama, ir jie žiūrovams pažadina norą kitais metais pasirodyti su dar geresniais. Dažnai persirengėliai taip gerai užsimaskuoja, kad lieka neatpažinti tol, kol nenusiima kaukės.

Persirengimai buvo daromi visų kultūrų žmonių ir įvairiais tikslais. Nors dabar tai daroma tik dėl žaidimo ir ypač mėgstama jaunųjų, polinkis persirengti, pabūti kuo nors kitu, yra žymiai gilesnės prasmės.

Užgavėnių kaukių vaikštytės ir su užgavėnėmis susijusios išdaigos buvo gerai žinomos visoje Lietuvoje.

Ką parodys šių metų kaukių balius?

Pasakojama įvairių gyvenimiškų nuotykių. Kartą į balių atvyko dailus lieknas Maharadža, susipažino su mergele Pavasariu. Netrukus juodu vedė ir laimingai sau gyvena. Kartą po salę styblinėjo Gandras. Mat, jis buvo atnešęs jaunai porai sūnelį Vytenį. Pernai kaukių baliu-

je pasirodė Jūratė ir Kastytis. Bet galingasis Perkūnas nesudaužė Jūratės rūmų ir nepaskandino Kastyčio. Rudenį daugelis kaukių balius svečių šoko juodviejų vestuvėse. Galima paminti premijuotą Dantuką, kuris netrukus tapo dantiste. Bet kažkoks dantistas, susižavėjęs mūsų Dantuku, ištraukė jį iš mūsų tarpo...

Kultūros Židinio knygos rodo, kad iš tų balių Židinio statybai buvo įnešta penki tūkstančiai dolerių. Tai, tur būt, pats svarbiausias "nuotykis".

Kaukių balius šeiminkė Loreta laimėjo ne tik maitinimo diplomą, bet ir masterio laipsnį, ir ji dabar tvarko vienos mokyklos maitinimą. Ji ir šiemet planuoja balius svečiam me-

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos žemutinėje salėje kiek anksčiau buvo pakabintas V. Kulpavičiaus drožtas kryžius ir drožinys iš Lietuvos. Dabar pakabinta stilizuota Vytis, kurią padarė Antanas Jankauskas.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 16, sekmadienį, bus koncelebracinės mišios. Mišios aukojamos už visus kovotojus dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės. Svečias pamokslininkas kun. K. Pugevicius pasakys pamokslą. Tars žodį ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Giedos parapijos choras ir solistai.

Kiekvieną gavėnios sekmadienį rengiama kolekcinė valandėlė 11 val. mišių metu. Pamokslus sakys ir pamaldas pravęs kunigai: Kaz. Pugevicius, Ladas Budreckas, Tėv. Juozapas Bacevičius, Juozas Čekavičius. Du sekmadieni po sumos bus dar religiniai pokalbiai.

L.K.M. Sąjungos 29 kuopa, pirmininkaujant E. Kezienei, verbuoja naujas nares. Kuopa parengimų pėną paskiria labdarin-giem reikalams. Paskutinio parengimo 100 dol. auką paskyrė persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje pagelbėti. Auką įteikta Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Paremia jos ir kitus labdaros darbus. Sausio 12 jos turėjo savo metinį parengimą. Buvo parduvinėjami namuose kepti pyragai.

Už a.a. kun. Norbertą Pakalnių jo dvejų metų mirties proga pamaldos buvo sausio 11 ir sausio 12.

niu: užkandžius, šiltą vakarienę, pyragaičius, gėrimus... Saldu ir gardu! Be to, jauki nuotai-ka, šokiai, dainos, žaidimai...

Užgavėnių kaukių balius yra paskutinis lietuvių širdžiai priimtinas pasilinksminimas prieš Velykas. Iki pasimatymo!

Petras Ažuolas

BOSTONO ŽINIOS

Laisvės Varpo radijo valandėlė sausio 12 savo programoje prisiminė Klaipėdos atvadavimo sukaktį ir kvietė paminėti Valančiaus ir Čiurlionio sukaktis.

Vytui Ulevičiui, kuris persautas bandito jau kelios savaitės guli ligoninėje, reikalingas kraujas. Viso reikalinga 70 "pints", o yra gauta tik 12. Jo gyvybė priklauso nuo kraujo. Kas gali duoti kraujo, tegu jo paaukoja. Kraują galima duoti pirmadieniais — penktadieniais nuo 10 iki 4 v.v., ir 6 v. iki 9:30 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 4:30 v. popiet, sekmadieniais nuo 9 iki 2:30 v. Jis guli Bostono miesto ligoninėje Dowling pastato 9 aukšte.

Tautos Fondui Vliko seimo metu įnešta 1,012 dol. Banketo pelnas 651, aukų gauta seimo metu 361 dol. Ona Ivaškienei aukuoja 200 dol., Liet. piliečių draugija Bostone — 100 dol.

Dr. A. Makaitis, baigęs Harvardo universitetą, kaip atsargos karininkas tarnavo kariuomenėje ir buvo Vietname. Į atsargą buvo išleistas kapitono laipsniu. Grįžęs iš kariuomenės vėl tęsė studijas. Baigęs teisę ir išlaikęs egzaminus, kurį laiką gyveno Bostone, dabar apsi-sprendė vėl grįžti į kariuomenę teisininko pareigom. Dabar jis susipažįsta su karo teisės įstatymais Georgia valstybėje.

Antanas Gustaitis sausio 18 skaitė savo kūrybą Hamiltono lietuvių parengime.

Inž. Juozui Dačiui Carney ligoninėje buvo padaryta apendicito operacija.

Parengimai

Vasario 1 So. Bostono Lietuvių piliečių draugijos salėje koncertuoja Toronto Gintaro ansamblis. Tuo bus paminėta Bostono skautijos 25 metų sukaktis.

Vasario 16 — Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas Liet. piliečių draugijos salėje.

Kovo 2 — Minkų radijo dainos ir dailiojo žodžio vakaras. Programą atlieka Elena Blandytė iš Chicago.

Kovo 9 — skautų tradicinė Kaziuko mugė.

SUVENYRAI

Sagutė švarko atlapui — stilizuotas vytis. Sidabrinės spalvos raitelis raudoname dugne; sidabrinės spalvos apvedžiojimas. Kaina 2.50 dol.

Lietuvos Vytis — rankų darbo, su aukso "bulliono" stiliais išsiuvinėta emblema. Dugnas — tamsiai žalias aksomas. Paveikslas su rėmais 12"x15", labai įspūdingas, tinka reprezentacijai. Kaina su persiuntimu 65 dol.

Siuvinėtas Vytis — paveikslas. Skydo formoj įkomponuotas raitelis, per skydą išsiuvinėta trispalvė, kampuose ažuolo lapai su gelėm. Paveikslas dydis su rėmais 10"x13". Kaina 20 dol.

Siuvinėta trispalvė su užrašu "Lithuania" ir stilizuotas vytis užsiuvinimai ant drabužio rankovės. Kaina po 1 dol.

Drožinėti rankų darbo ant sienos pakabinami kryžiai su lietuviškais ornamentais, kaina su pasiuntimu 18 dol.

Virš minėti suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje.

BOSTONO SKAUTIJOS 25-rių METŲ VEIKLOS PAMINĖJIMUI

RUOŠIAMAS KONCERTAS

TORONTO TAUTINIS ANSAMBLIS "GINTARAS" ATLIKS PROGRAMĄ

š.m. vasario 1 d., šeštadienį, 7:30 v.v. Lietuvių Piliečių Klubo

Auditorijoje, 370 Broadway, S. Boston, Ma.

Po koncerto vaišės ir šokiai

Bilietus iš anksto prašome įsigyti pas:

M. Subatį, tel. 268-1992
I. Nenortienę, tel. 825-1832, ir
"Keleivio" redakcijoje tel. 268-3071
636 E. Broadway, S. Boston, Ma.

ŠVENTĖS RENGIMO KOMITETAS

DARBININKAS

NEW YORKER

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Mokytojų studijų savaitė rengiama liepos pirmą savaitę Putnamo seselių sodyboje, Putnam, Conn. Savaitė prasidės birželio 28, baigsis liepos 6. Ji skiriama šio Amerikos rytinio pakraščio lietuviškom mokyklom parengti kuo daugiau mokytojų. Organizuoja A. Masionis, rytų apygardos mokyklų inspektorius.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas rengiamas vasario 16 Kultūros Židinyje. Pagrindinę kalbą pasakys Martynas Gelžinis, dainuos Irena Stankūnaitė-daSilva, pianu skambins Aldona Kepalaitė. Šoks N.Y. tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės. Minėjimą rengia Alta.

Kario žurnalas mini savo 20 metų sukaktį, kaip jį leidžia N.Y. ramovėnų skyrius. Tos sukakties prisiminimas įvyks sausio 26, sekmadienį, 4 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus meninė programa, šiltos vaišės. Publika kviečiama atsilankyti.

Kaukių balius, jau dešimtas iš eilės, rengiamas vasario 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Pradžią 8 v.v. Geriausiom kaukėm ar kostiumam skiriama trys piniginės premijos — 50, 30 ir 20 dol. Bus duodama šilta vakarienė, namuose gaminti užkandžiai ir gėrimai. Šokiam groja Gutauskų orkestras. Kaukių balių rengia N. Y. ateitininkai.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Visi asmenys, kurie neturi JAV pilietybės, privalo sausio mėnesyje registruotis. Blankai gaunami visuose paštuose.

DĖMESIO AUTOMOBILISTAI!

Patyrę mechanikai taiso visų modelių automobilius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Netoli Kultūros Židinio — Hiland Park Service — G U L F Gas station, 626 Jamaica Ave., Brooklyn, N.Y. 11208. Tel. 277-9613.

Gausite nuolaidą, parodę šį skelbimą.

Jau išėjo iš spaudos
Sibiro kalinės

Elenos Juciūtės

knyga

**PĖDOS
MIRTIES
ZONOJE**

**PĖDOS
MIRTIES
ZONOJE**

Tai dar viena knyga, kuri vaizdžiai paliudija, kokius vargo metus teko pergyventi Lietuvai pokario laikų, kokie baisūs tarydymai, kalėjimai, Sibiro darbo stovyklos, kur naikinami daugybės tautų geriausi žmonės.

Knyga 544 pusl. iliustruota. Kaina 10 dol. Išleido Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Visais knygos reikalais kreiptis į Kazimierą Bačauską, 84-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

Prašau man prisiųsti knygą "Pėdos mirties zonoje". Pridedu 10 dol. čekį, money order.

Vardas, pavardė

Adresas

VI—OJI DAILĖS PARODA

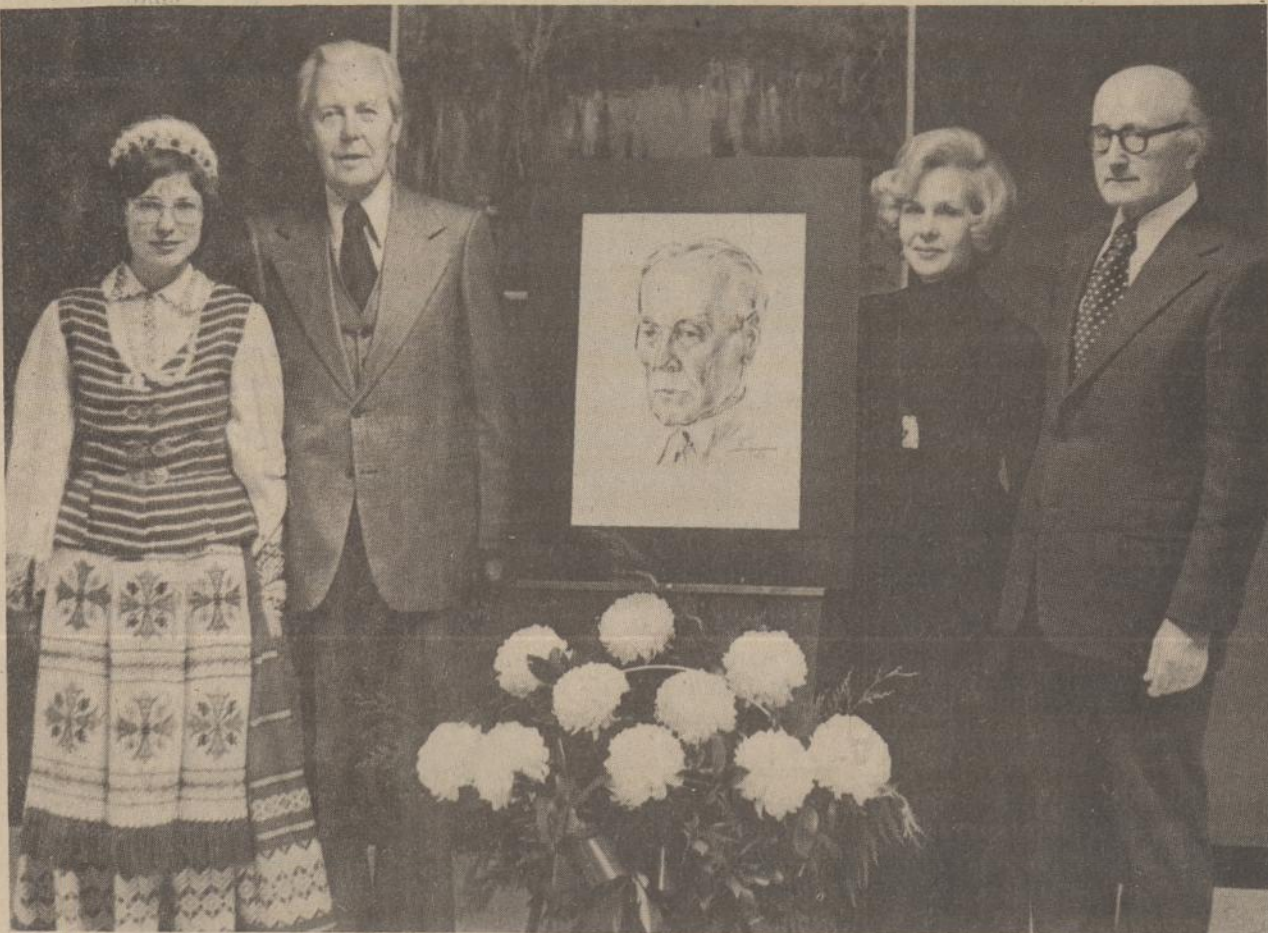
Šeštoji dailės paroda rengiama vasario 22-23 dienomis. Ji skiriama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti.

Kiekvienas dailininkas gali pristatyti 6 vidutinio dydžio paveikslus. Dėl didesnio formato paveikslų jau turi tartinis su rengėjais. Bus stengiamasi išskirti kuo daugiausia paveikslų. Jei trūktų vietos, tai bus paveikslų skaičius sumažintas.

Paveikslai pristatomi

Paveikslai pristatomi savaitę prieš — t.y. vasario 14, penktadienio vakarą nuo 7 iki 10

A. a. prel. Juozui Končiui mirus, Janė, Janina, Vladas ir Vytautas Staškai, Yonkers, N.Y., artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą ir aukoja 30 dol. Kultūros Židiniui mielam prelatui atminti.

Poeto Joho Aisčio pagerbime, kurį surengė Vaižganto Kultūros Klubas. Iš k. Birutė Vaičiūnaitė, pravedusi programą; Henrikas Kačinskas, skaitęs Aisčio eiles; Irena Vėblaitienė, skaičiusi poeto autobiografiją; Antanas Vaičiulaitis, kalbėjęs apie Aistį.

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ BALIUS

vasario 8, šeštadienį, 8 v.v.
Kultūros Židinyje

— Geriausiom kaukėm bei kostiumam skiriamos premijos 50, 30 ir 20 dol.

— Ateitininkų gaminti užkandžiai, karšti lašintuočiai ir šilta vakarienė su gėrimais

— Šokiam gros Gutauskų orkestras

"Rengėjai atidavė savo triūsą ir sumanumą, kad suburtų žmones maloniai pramogai ir kad paskui gautų pelną skirtų geram tikslui (Kultūros Židiniui ir jaunimo saviuoklai)" — Darbininkas, 1974 kovo 8.

Vietas ir stalus užsakyti pas:
Loretą Vainienę — 296-8607
Stasę Bobelienę MI 7-6637
Aušrą Sabalienę 296-2648

AUKA 12.50 DOL., STUDENTAM 7 DOL.

VISI MALONIAI KVIEČIAMI Į ŠI TRADICINĮ
KAUKIŲ BALIŲ.

NEW YORKO ATEITININKAI

— Krikščionis Gyvenime išleido naujai išverstą Lietuvoj "Pslamyną", kietais viršeliais, 264 psl., žavėtinai graži kalba. Kaina 3.50 dol., imant nemažiau 10 egz. — po 2.50 dol. egz. Užsakymus siųsti: Krikščionis Gyvenime, I.C.C. Putnam, Ct. 06260.

Kalendorių 1975 metams galima gauti Darbininko administracijoje: Anglijoje Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko išleistas kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo. Kreiptis į Darbininko administraciją.

To Miss Nijolė Gorinskis Please get in touch with Mark, tel. 478-0969, after 6 PM. He has a message for you.

val. ir šeštadienį nuo 10 iki 6 v.v. Paveikslai pristatomi į Kultūros Židinį. Kartais jie gali būti sudėti Darbininko administracijos patalpose. Atvežę paveikslus prašom apsidairyti, kur jie nešami.

Šeštadienio vakarą jau bus paveikslų apžiūra. Paveikslam atrinkti ir iškabinti bus sudaroma viena komisija, o premijom skirti — kita jury komisija.

Be anksčiau minėtų trijų premijų bus ir populiarumo premija. Parodos lankytojai, išeidami iš parodos, nubalsuos, kas jiems labiausiai patiko Parodoje. Ir ši populiarumo premija bus 100 dol. Šios premijos mecena-tai yra New Yorko apygardos apylinkės.

LB apygardos pirmininkas, būdamas užsiėmęs paprašė dail. Česlovą Janušą praveisti visą registraciją. Jo adresas: 101-55 107 St., Ozone Park, N.Y. 11416. Telefonas 738-5375.

Ramovėnai, žurnalo Karys kolektyvas, birutietės kviečia visus į

KARIO ŽURNALO 20 METŲ SPAUDOS DARBO ATŽYMĖJIMĄ

sausio 26, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Oficiali ir meninė programa, šiltos V. Steponio pagamintos vaišės.

Vietas užsisakyti iki sausio 19 raštu:
Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
telefonu — J. Liaukus 847-6811

NEW YORKO BALFO 100-SIS SKYRIUS

RENGIA

VAJAUS BAIGIMO BALIŲ

SAUSIO 25, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 V.V.
KULTŪROS ŽIDINYJE

Bus trumpa meninė programa, karšta vakarienė, šampanas, loterija ir šokiai.

Veiks baras.

Vietas prie stalų 10 asmenų užsisakyti galima pas dr. A. Goeldnerienę, tel. 762-1608, dr. M. Kregždienę, tel. VI 7-6475, ir pas skyriaus valdybos narius.

Auka 12 dol. asmeniui.

Jaunimui, tik į šokius, nuo 9 v. — 3 dol.

Šimtojo skyriaus valdyba visus nuoširdžiai kviečia atsilankyti ir paremti Balfą.

Visuomenė kviečiama į

viešą metinį susirinkimą

Pokalbis ir diskusijos
"Lietuvių ekonominė ateitis"

Vasario 1, šeštadienį, 4 v. popiet
Kultūros Židinyje
lėjimas ir vaišės — nemokamai

SKRENDAME VISI KARTU Į EUROPA!

1975 birželio 19-liepos 4 yra rengiama JAV ir Kanados lietuvių ekskursija į Europą. Bus aplankyta Vokietija, Šveicarija ir Italija.

Kellonė yra turtinga ir įdomi. Kadangi tikimasi didelio keliautojų skaičiaus, tad ir kaina yra žema — 789 dol. asmeniui skrendant iš New Yorko (gyvenant dvielem kambaryje). Kaina įskaito viską: kėlionė lėktuvais ir autobusais, viešbučiai visam laikui, pervežimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal, įdomių vietų lankymas visuose kraštuose, pusryčiai ir pietūs kiekvieną dieną, patarnavimo mokesčiai ir taksai, angliškai arba lietuviškai kalbą kėlionės palydovai ir vadovai, bagažų pernešimai, visos kėlionės suplanavimas ir dokumentų paruošimas.

Šią kėlionę organizuoja Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija ir Kunigų Vienybė. Techniškus kėlionės reikalus tvarko Kėlionių agentūra "Vytis" — 2129 Knapp St. Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. (212) 769-3300. Dėl platesnių informacijų kreiptis į šią agentūrą.